

Toivakan kunta

Hyvinvointisuunnitelman vuosiraportti 2019

Sisällys

Sisällys	2
OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2019	3
Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	3
Painopisteiden toteutuminen 2019.....	23
OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2020	33
Hyvinvointisuunnitelma	34
Valtuustokäsittely	29
Vuosiraportin laatijat.....	29

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2019

Terveydenhuoltolain (1326/2010; 12 §) mukaan kunnan on seurattava asukkaittensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laajempi hyvinvointikertomus.

Toivakassa laaja hyvinvointikertomus on hyväksytty 23.4.2018 kunnan valtuustossa ja vuosittain laaditaan hyvinvointiraportti.

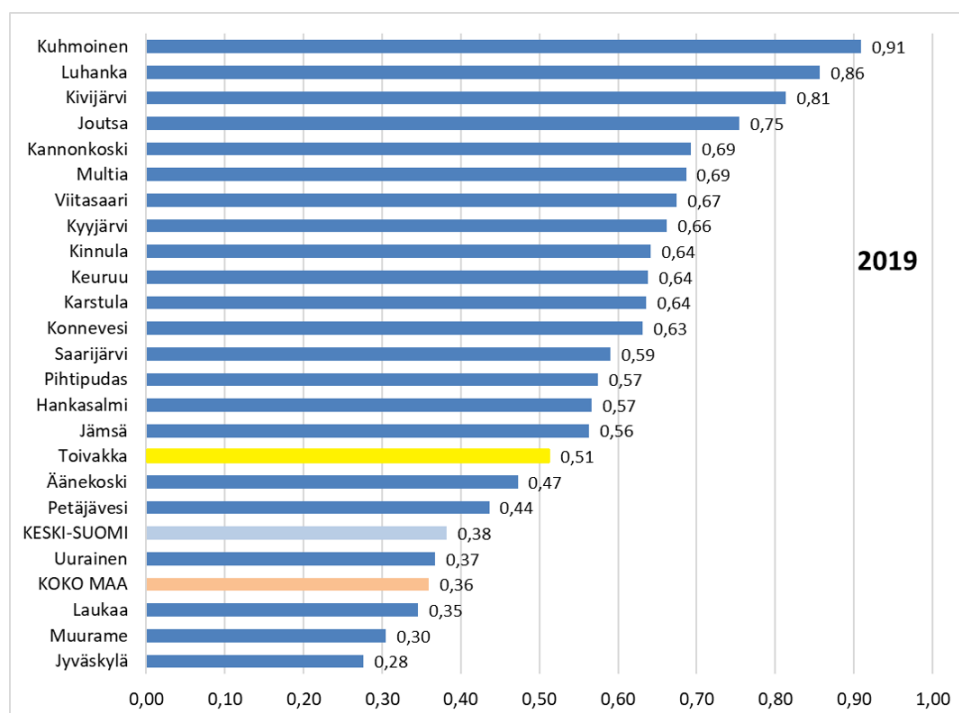
Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Käytettävät indikaattorit (Sotkanet) päivittyvät hitaasti kerran vuodessa, joten tässä raportissa käytetään saatavilla olevia ja osittain vielä vuoden 2019 tiedot puuttuvat. Verrokkikuntina on pidetty Joutsa, Laukaa, Uurainen sekä Keski – Suomi ja koko maa.

Väestö

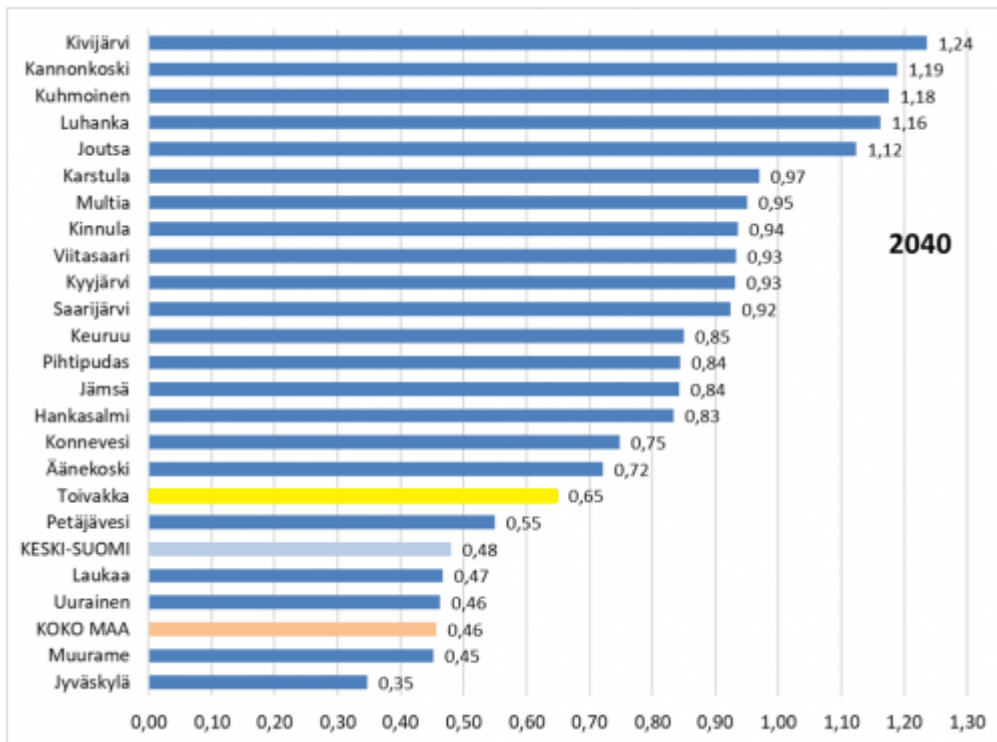
Toivakan kunnan väkiluku oli 2406 asukasta vuonna 2018. Väkiluku on alentunut 20 asukkaalla vuoden 2019 aikana, jolloin asukkaita oli 2386. Kunnan väestö koostuu 19 % alle 15-vuotiaista, 54 % 15–64 vuotiaista ja 28 % 65 vuotta täyttäneistä. (Tilastokeskus, väestöennuste 2019)

Huoltosuhde kuvaa yli 64-vuotiaiden määrää yhtä työikäistä (15–64 -vuotiaat) kohden. Väestö ikääntyy ja työikäisten määrä vähenee Suomessa. Ikärakenteen kehitys johtaa vanhushuoltosuhteen merkittävään kasvuun. Keski-Suomen maakunnassa vanhushuoltosuhde oli 0,38 vuonna 2019. Toivakassa huoltosuhde on 0.51 (51 eläkeikäistä 100 työikäistä kohden), mikä on korkeampi verrattuna Keski-Suomen maakuntien tasoa (0,38) mikä on lähes kokomaan tasolla (0.36).

Huoltosuhde 2019.

Väestöennusteen mukaan vuonna 2040 osassa Keski-Suomen kuntia yli 64-vuotiaita on saman verran tai enemmän kuin työikäisiä.

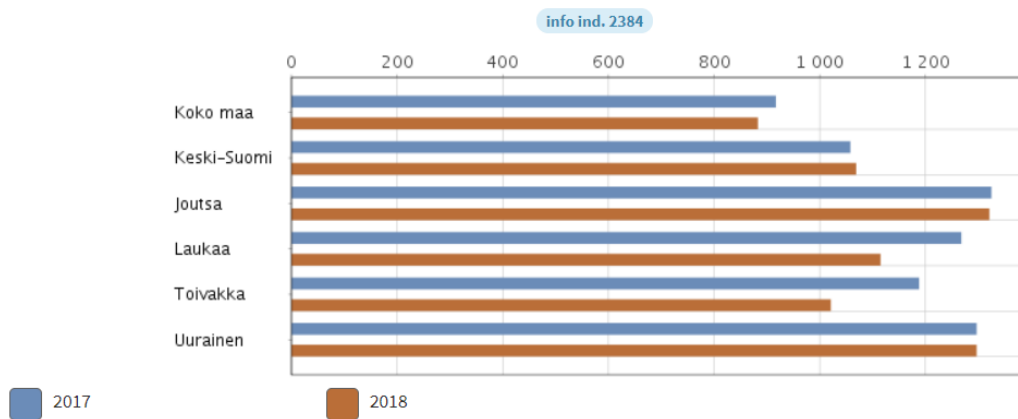

Huoltosuhde ennuste 2040.

Talous

Tulopuolen indikaattoreissa (vuosikate, velkaantuneisuus, valtionosuudet jne.) ei ole tapahtunut muutosta. Perusterveydenhoidon avohoidon kaikki lääkärikäynnit /1000 asukasta kohti ovat vähentyneet hiukan 2017 – 2018 välisenä aikana.

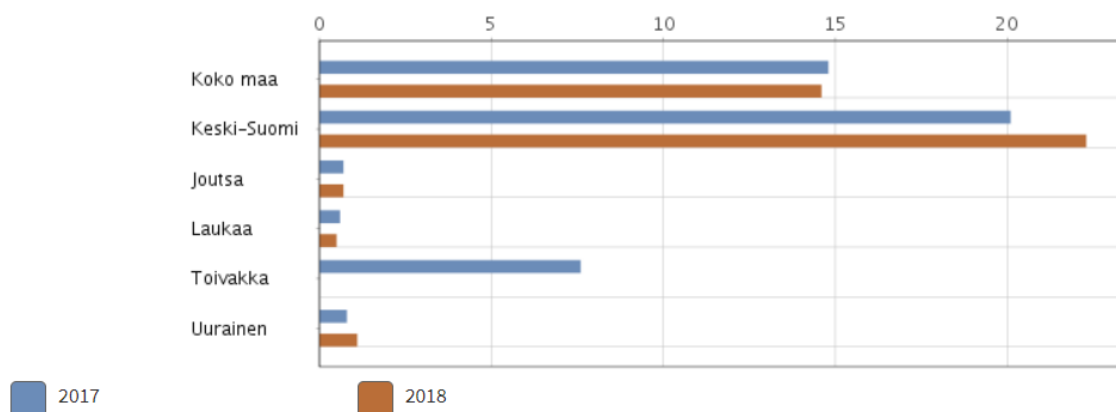
Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Muutosprosentti Toivakassa on -14,1 %. Lähes samoihin lukemiin pääsee verrokkikunnista Laukaa kun taas Joutsassa ja Uuraisilla ei muutosta juurikaan ole. Vastaava muutos on koko maassa -3,7 %:ia ja taas Keski – Suomessa lisääntynyt 1,04 %:ia. Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit sisältävät lääkärikäynnit terveyskeskusten äitiysneuvolassa, lastenneuvolassa, perhesuunnitteluneuvolassa, kouluterveydenhuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa, työterveyshuollossa sekä kotisairaanhoidon- ja mielenterveyskäynnit ja muut avohoitokäynnit (erilaiset vastaanotto- käynnit, terveystarkastus- ja seulontakäynnit sekä käynnit, jotka liittyvät terveydentilan selvittämiseen, esim. lääkärintodistukset). Indikaattori ilmaisee perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin 15–49-vuotiaiden potilaiden määrän vuoden aikana suhteutettuna tuhanteen vastaavan ikäiseen. Tällä hetkellä ei ole käytettävissä vuoden 2019 tilastoja mutta perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit tuskin ovat lisääntyneet lääkärivajeen vuoksi. Lääkärien puutetta saatiin korvattua etälääkärikokeilulla 12/2019. Todellisia tuloksia tarkastellaan ensivuonna 2020.

Perusterveydenhuollon mielenterveyspalvelujen lääkärikäynneissä / 1000 asukasta kohti Toivakan osalta tiedot puuttuvat vuoden 2018 ja 2019 osalta. Mutta jo 2017 määrä on ollut verrokkikuntiin nähden korkea.

Perusterveydenhuollon mielenterveyden lääkärikäynnit / 1 000 asukasta info ind. 1554

Elinvoima

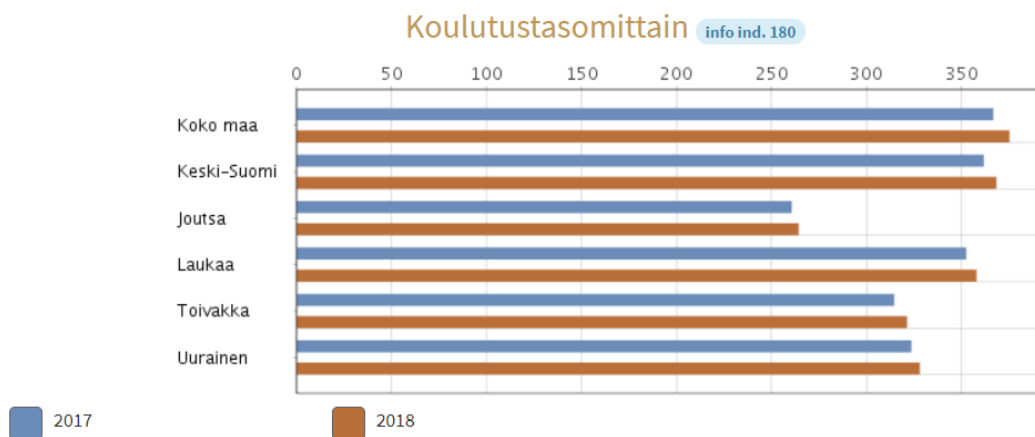
Patentti – ja rekisterihallituksen Virre – palvelun mukaan tilinpäätöksen (2019) on tehnyt 61 Toivakkalaista yritystä. Aloitaneiden yritysten määrä on pientä Toivakassa. Vuonna 2019 aloitti 7 yritystä ja 6 yritystä lopetti toimintansa.

Toivakan työttömyysaste 2019 joulukuun lopussa 9,2 %, mikä oli toiseksi alhaisin Keski – Suomen kunnista. Työvoiman määrä Toivakassa vuonna 2019 oli 1037 henkilöä.

Koulutus

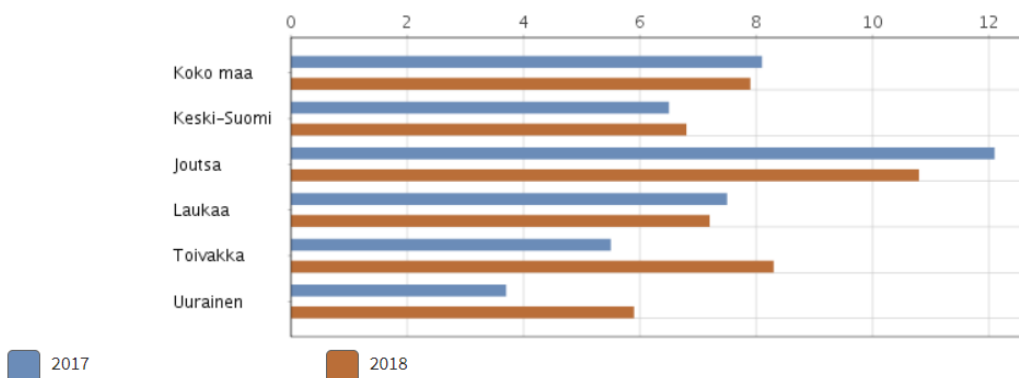
Koulutustasomittain ilmaisee väestön koulutustason, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Toivakassa koulutustasomittain on noussut hieman 2017 – 2018. 2017 koulutustasomittain oli 314,6 ja 2018 oli 321,3. Toivakan koulutustaso on edelleen alhaisempi verrokkikuntien, paitsi Joutsan.

Väestön koulutustasoa osoittava mittain kuvaa väestöryhmän koulutustasoa koulutuspiduudella. Koulutustasoluku Toivakassa 321,3 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 3,2 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa mitattaessa perusjoukkona käytetään tavallisesti 20 vuotta täyttäneitä väestöä. Näin siksi, että alle 20-vuotiaat ovat pääsääntöisesti vielä koulussa eivätkä näin ollen ole ehtineet suorittaa tutkintoa.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden prosenttiosuus vastaavan ikäisestä väestöstä on Toivakassa lisääntynyt entisestään. Uudempia tilastoja ei ole 2019 saatavilla. Toivakassa koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden prosenttiosuus vastaavan ikäisestä väestöstä on ollut vuonna 2017 (5,5) ja 2018 (8,3). Vastaavat luvut Keski – Suomessa on (6,5 ja 6,8) ja koko maassa (8,1 ja 7,9).

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä info ind. 3219

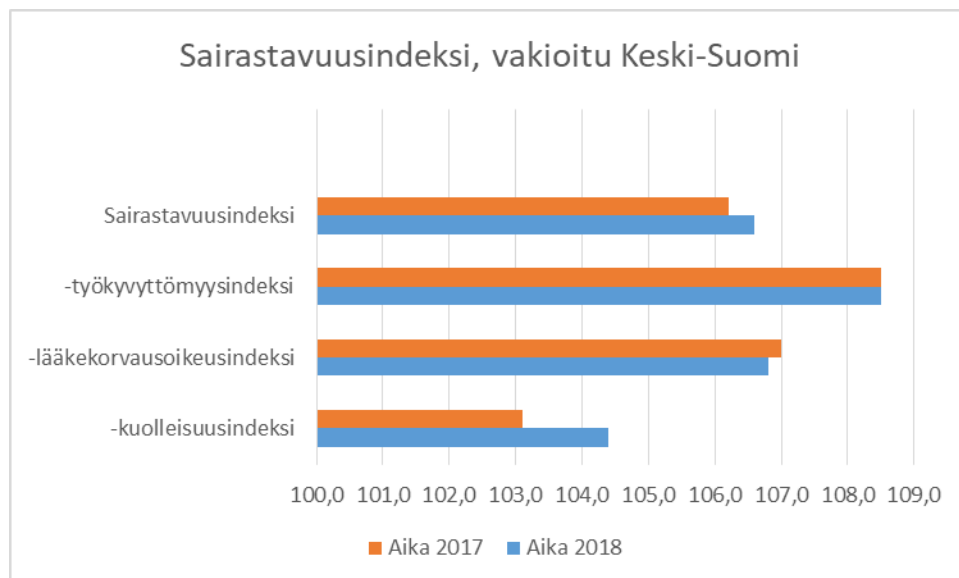
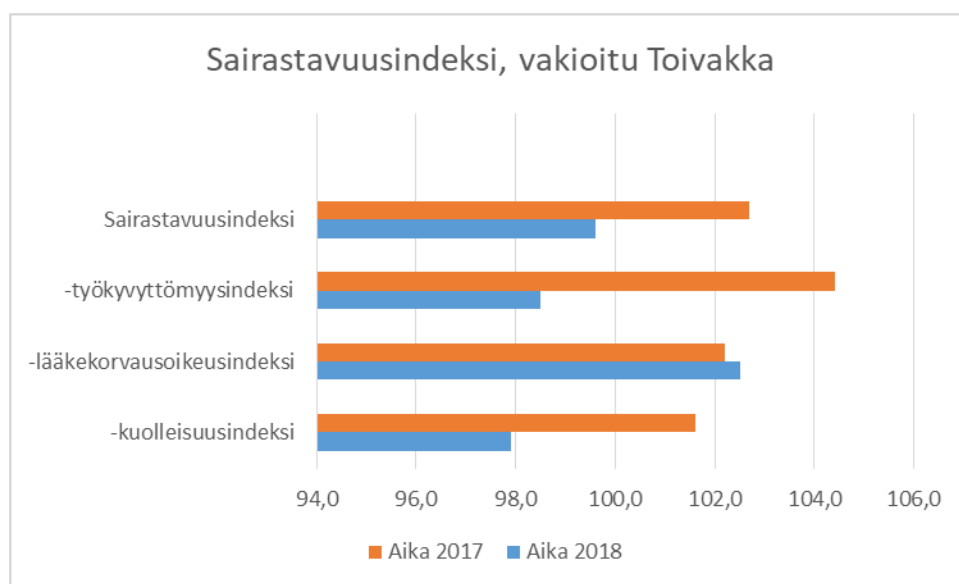

Indikaattori ilmaisee koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17 - 24-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Koulutuksen ulkopuolelle jääneillä tarkoitetaan henkilöitä, jotka ko. vuonna eivät ole opiskelijoita tai joilla ei ole tutkintokoodia eli ei perusasteen jälkeistä koulutusta.

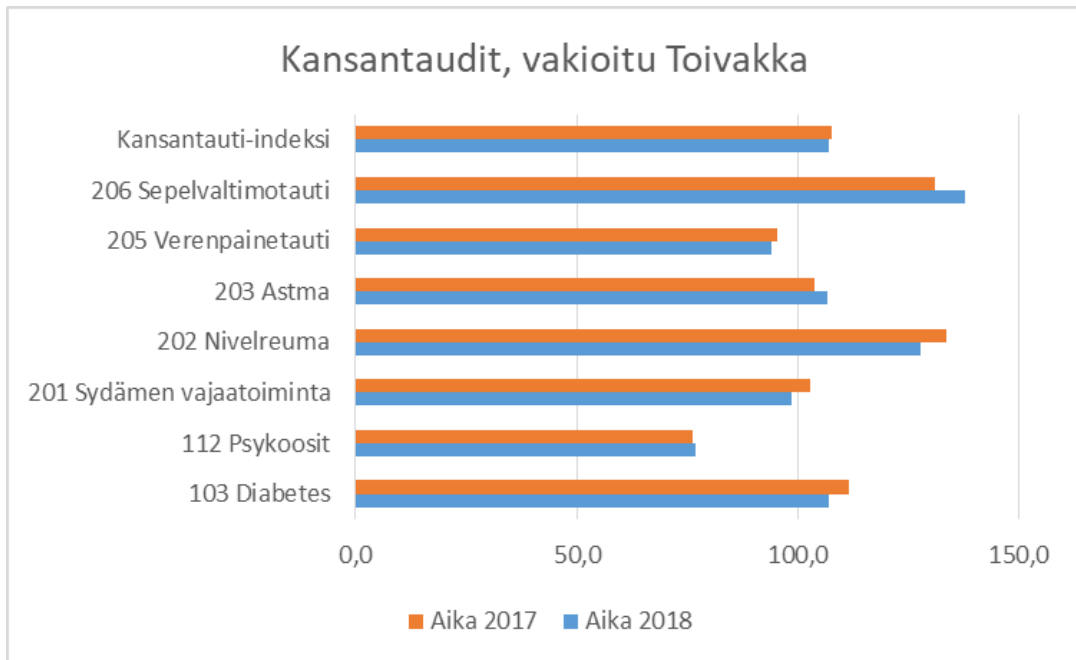
Hyvinvointi eri ikäryhmissä

THL:n tuorein sairastavuusindeksi 2018 on Toivakassa ikävakioituna 99,6 eli alle Keski – Suomen tasoa (106,6). Tulos on parantunut hiukan, sillä THL:n sairastavuusindeksi 2017 oli Toivakassa 102,7.

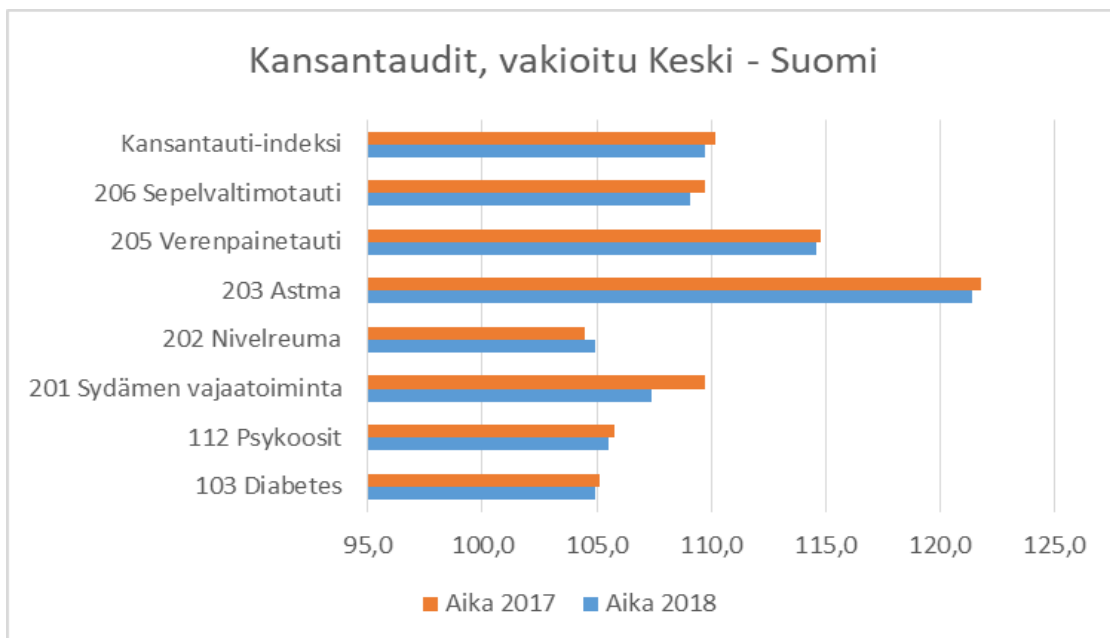
Mitä pienempi luku on, sitä terveempi väestö. Ikävakioitu tarkoittaa sitä, että kuntien erilaisten ikärakenteiden vaikutus tuloksiin on poistettu. Indeksissä kunkin sairausryhmän yleisyyttä painotetaan sen perusteella, mikä on ko. sairausryhmän merkitys väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden, elämänlaadun ja terveydenhuollon kustannusten kannalta.

Toivakassa ikävakioitu kansantauti-indeksi vuonna 2017 (107,7) ja 2018 (107,0) Keski – Suomen vastaavat luvut (110,2 ja 109,7). Kansantautien osalta Toivakassa ei suuri heilahteluita ole ollut. Sepelvaltimotauti, astma ja psykoosit ovat hieman kohonneet, kun taas diabetes, verenpainetauti, sydämen vajaatoiminta ja nivelreuma ovat vähentyneet.

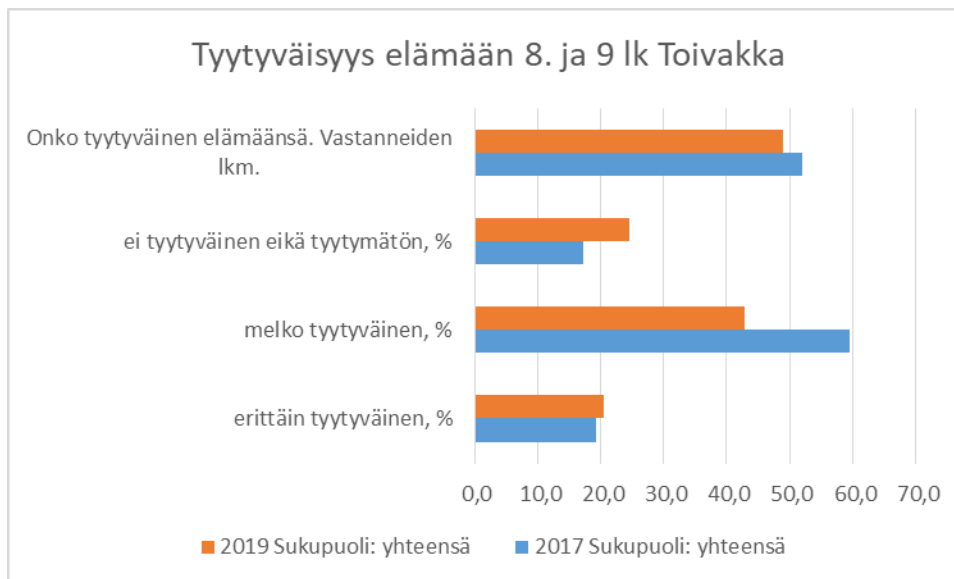
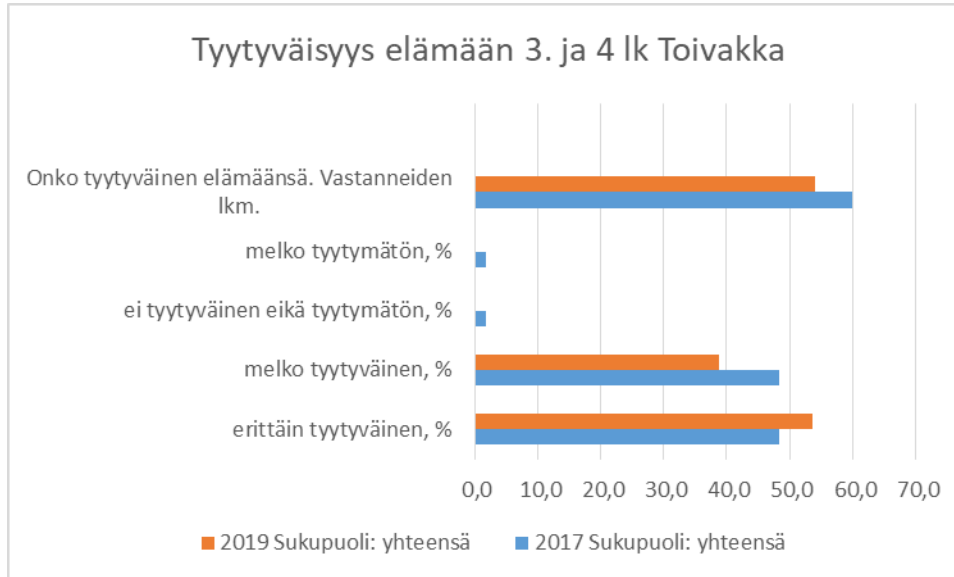
Keski – Suomen osalta taas kaikki muut ovat laskeneet mutta nivelreumaa on enemmän.

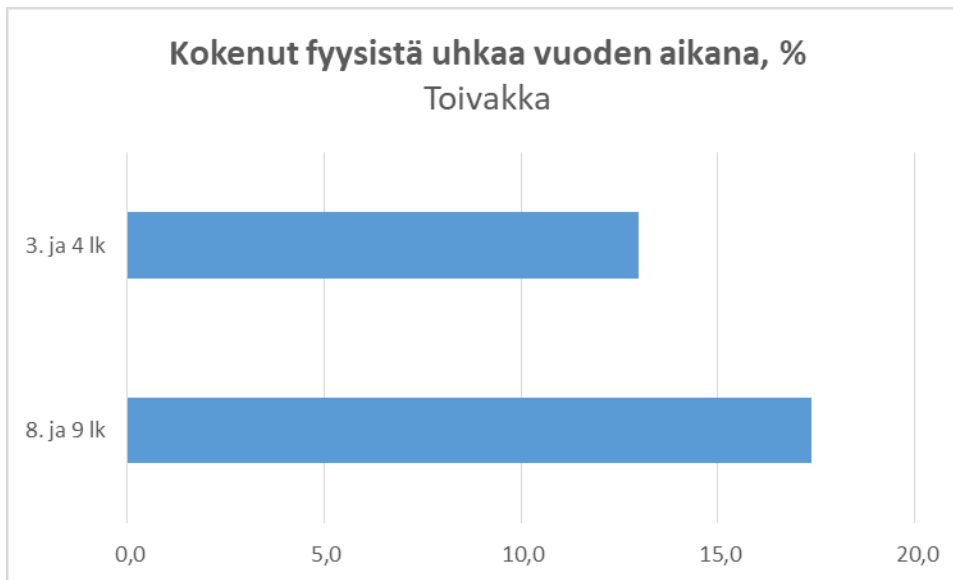
Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Koululaiset

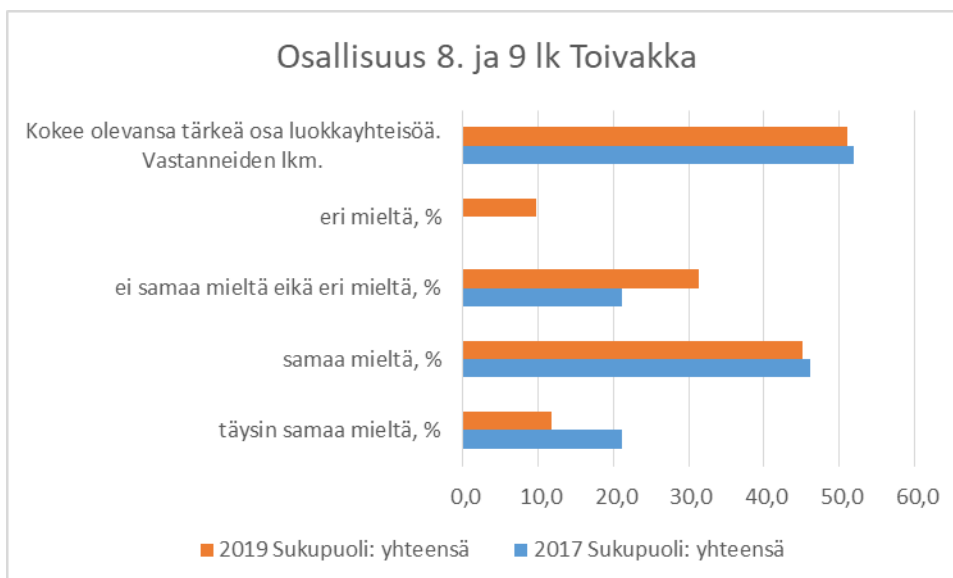
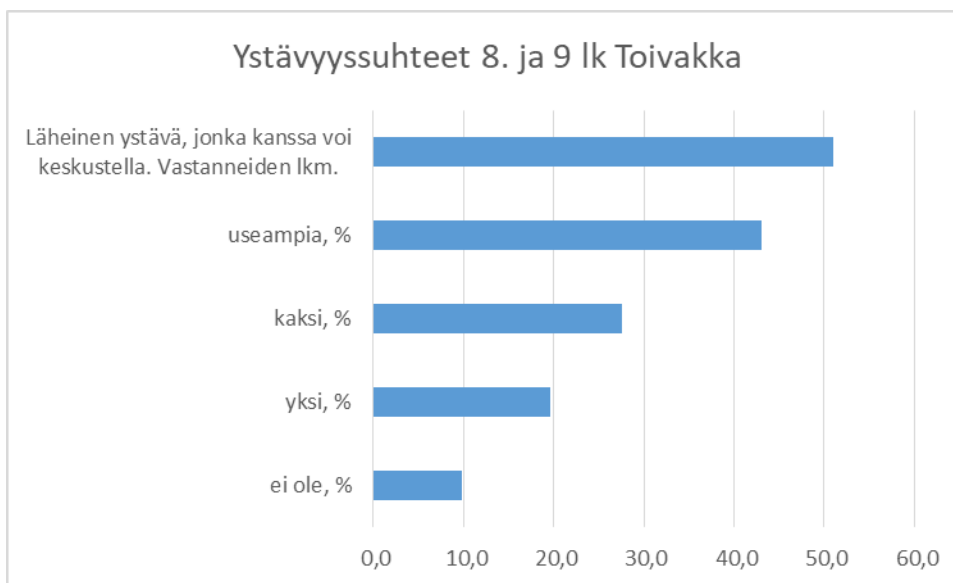
Koululaisten kouluterveyskyselyistä tarkastellaan hyvinvoinnin osalta niitä asioita, jotka kouluterveydenhoitajan näkökulmasta ovat nousseet esille. Pääsääntöisesti koululaiset ovat tyytyväisiä elämäänsä ja voivat hyvin.

Koululaisten kaverisuhteet ja käyttäytymistaidot ovat erityisesti alakouluaisilla tuoneet haastetta. Tähän liittyvät kiusaamiset ja sen kautta tunne – ja vuorovaikutustaitojen haasteet. Kouluterveyskyselyn kautta jotka selvittävät kiusaamista, nousee ainoastaan kokemus fyysisestä uhasta kouluvuoden aikana sekä ala – että yläkoululaisilla. Vastaajia alakoulun osalta oli 54 ja yläkoululaisissa 46 vastaajaa.

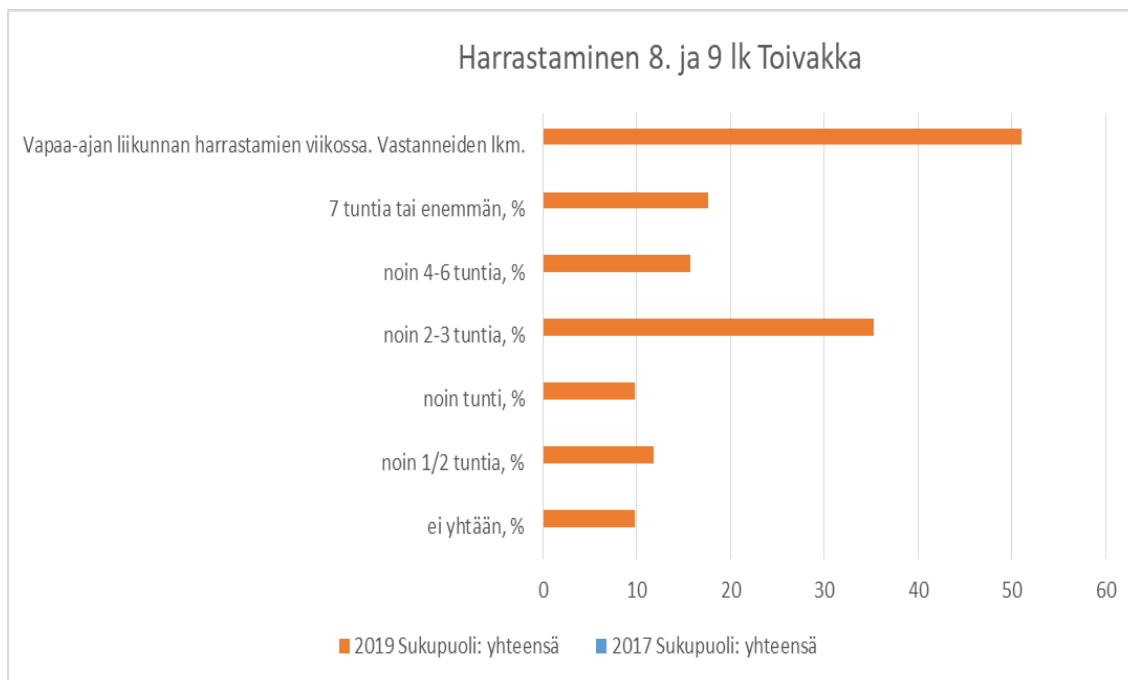
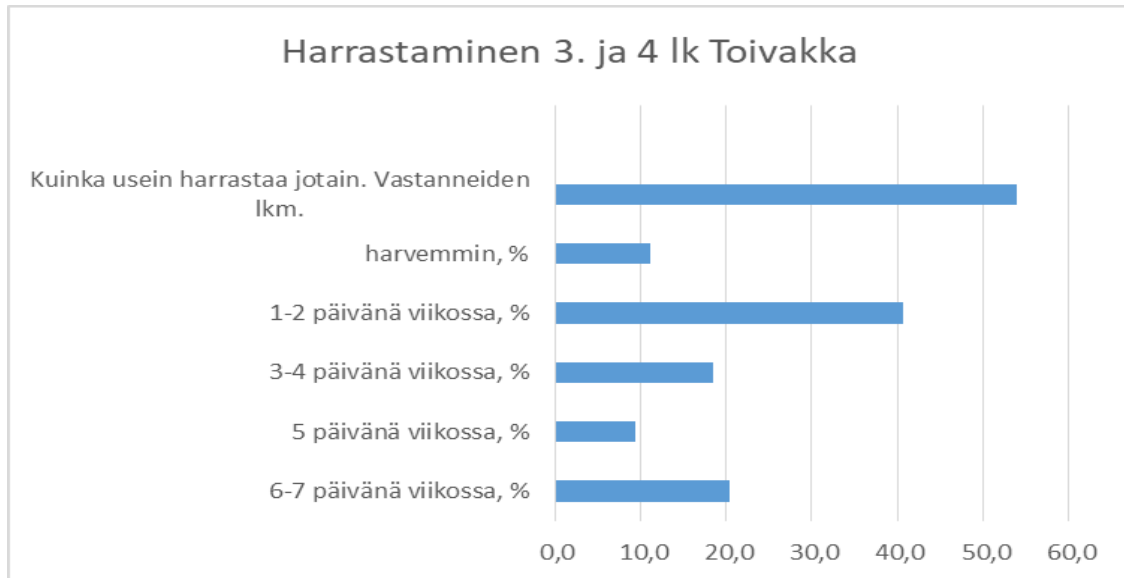

Ystävyys – ja kaverisuhteet nousevat aina koulumaailmassa pinnalle sekä ryhmään kuulumisen tärkeys.

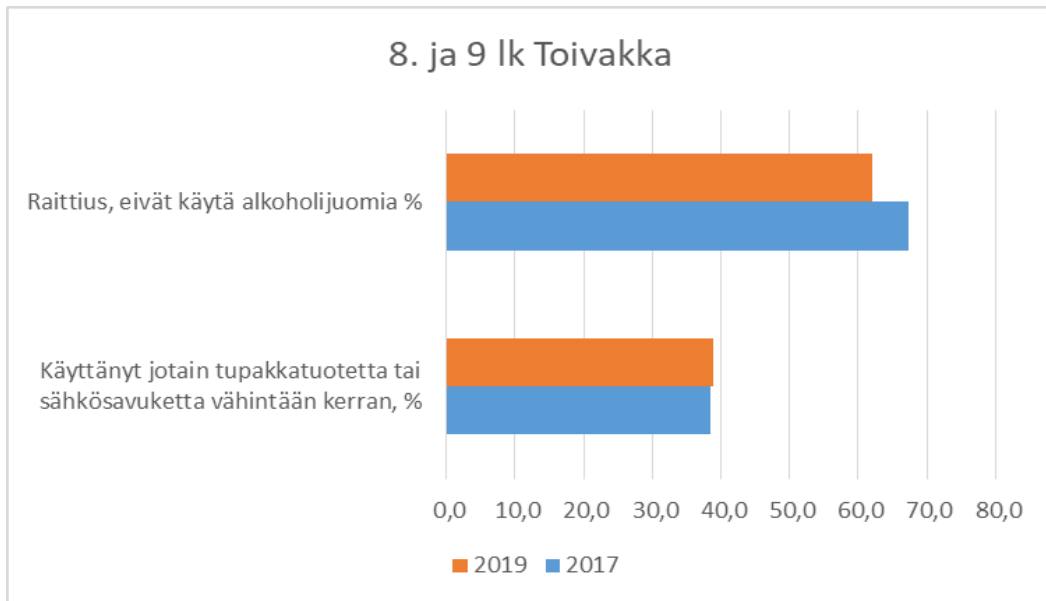

Palveluiden suhteen terveydenhoitaja on koululla melko hyvin saatavilla ja tavoitettavissa, hän ohjailee oikeille työntekijöille kun tarve/huoli tulee. Koulupsykologin resurssia on lisätty mutta psykiatrisen sairaanhoitajan ja koulukuraattorin aikojen suhteen tiukempaa.

Toivakassa on hyvä ulkoilu ja harrastusmahdollisuudet ja se näkyy varsinkin alakoululaisten vastauksissa.

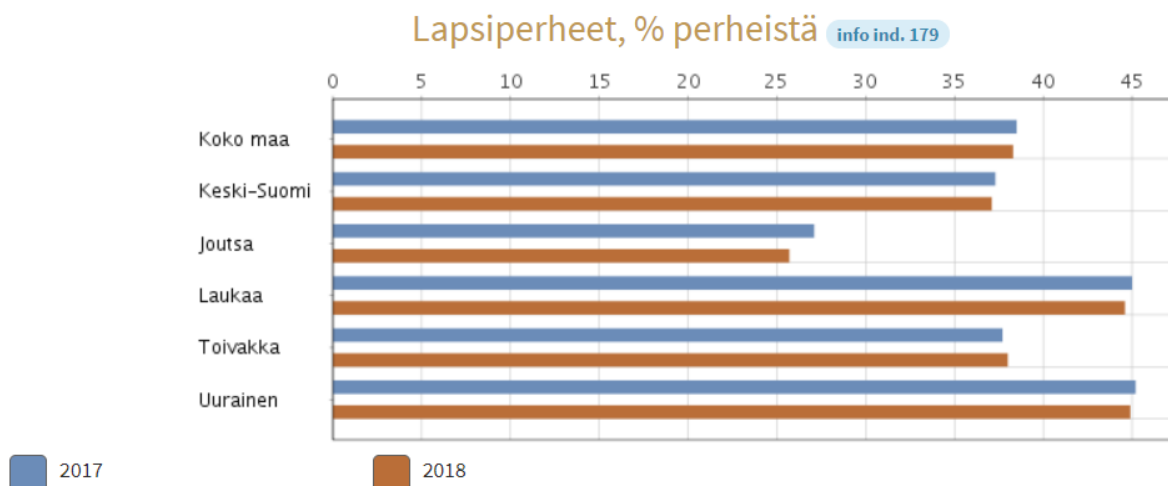

8. ja 9.luokkalaisten alkoholin käyttö on Toivakassa hieman lisääntynyt.

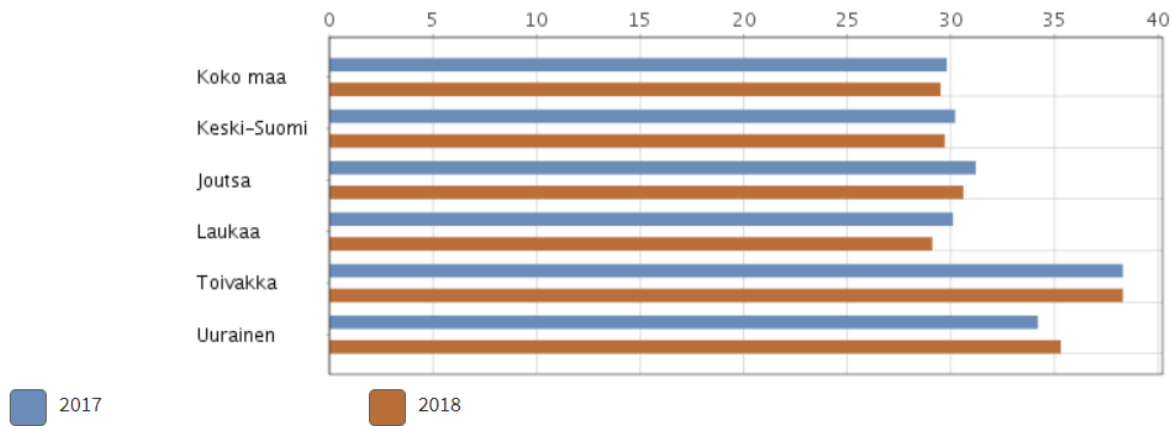
Lapsiperheet

Alla oleva indikaattori ilmaisee lapsiperheiden osuuden prosentteina kaikista perheistä. Lapsiperheiksi luokitellaan perheet, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia. Perheen muodostavat yhdessä asuvat avio- tai avoliitossa olevat henkilöt ja heidän lapsensa, jompikumpi vanhemmista lapsineen sekä avio- ja avopuolisot ilman lapsia. Toivakan lapsiperheiden osuus on hieman lisääntynyt vuodesta 2017 (37,7) vuoteen 2018 (38,0). Muissa verrokkikunnissa tilanteet ovat pysyneet melko samoissa Joutsaa lukuun ottamatta jossa havaittavissa selkeää laskua.

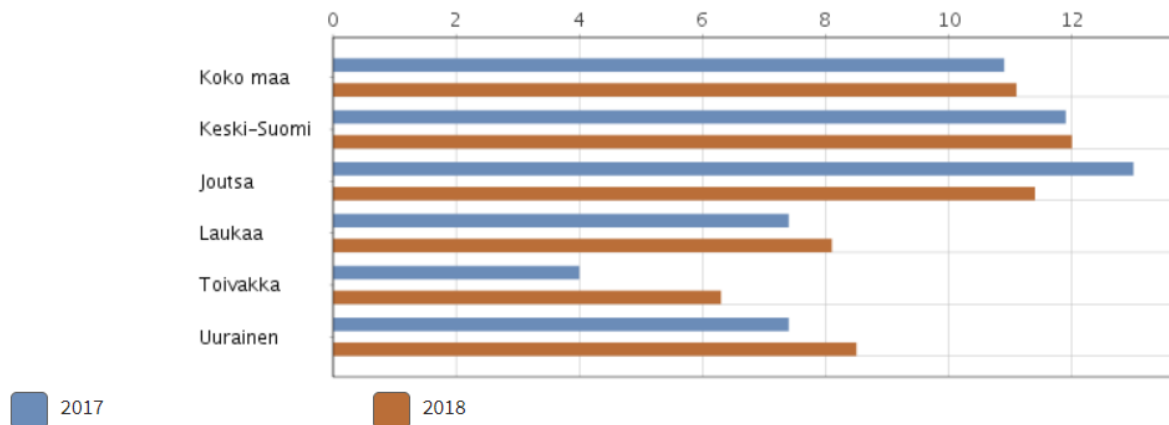
Lapsiasuntokunta on asuntokunta, jossa on vähintään yksi alle 18-vuotias henkilö. Asunto on ahtaasti asuttu, jos siinä asuu enemmän kuin yksi henkilö huonetta kohti, kun keittiötä ei lasketa huonelukuun (määritelmä vuodesta 1990 lähtien). Toivakassa on muihin kuntiin nähden paljon ahtaasti asuvia lapsiperheitä.

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista info ind. 190

Toivakassa yksinhuoltajien tarve toimeentulotuella ei ole noussut vaan lukujen takana ovat tasaisesti sekä yksinhuoltaja – että kahden huoltajan perheitä. Toivakan tilanne on vielä parempi verrokkikuntiin, maakuntaan ja koko Suomeen nähden.

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä info ind. 423

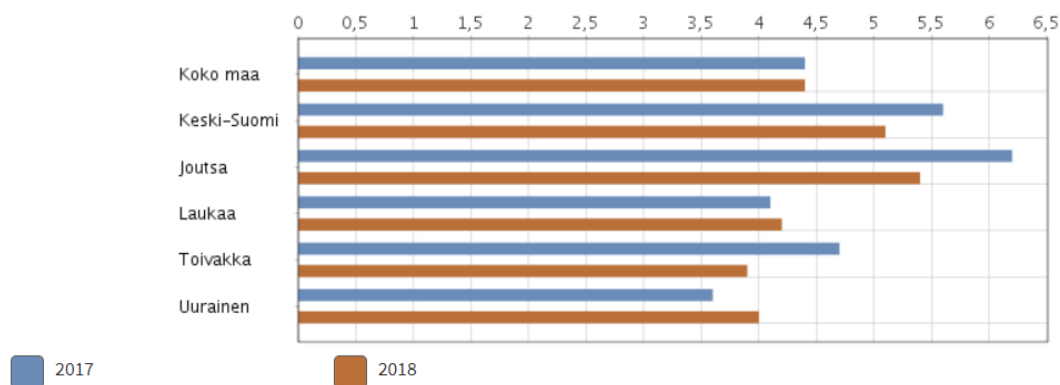
Indikaattori kertoo toimeentulotuen piirissä olevien lapsiperheiden osuuden koko väestön lapsiperheistä. Yksinhuoltajaperheillä on huomattavasti suurempi riski joutua turvautumaan toimeentulotukeen kuin kahden huoltajan perheillä. Osa yksinhuoltajaperheistä on jatkuvaa tukea tarvitsevia köyhinä pidettäviä lapsiperheitä. Osa tarvitsee tukea elämäntilanteensa takia lyhytaikaisesti varsinkin yksinhuoltajuuden alussa.

Lastensuojeluilmoituksia on tullut vuoden 2019 aikana 68, lastensuojelun avohuollon asiakkuuksia on alkanut vuoden aikana 7. Lastensuojelun avohuollon tarve on vähentynyt Toivakassa 2018.

Indikaattori ilmaisee vuoden aikana lastensuojelun avohuollon asiakkaina olleiden 0 - 17-vuotiaiden lasten osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

Lapsella tarkoitetaan lastensuojelulain mukaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 18 vuotta. Nuorella tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole täyttänyt 21 vuotta. Avohuollon tukitoimet käsittävät lapsen ja nuoren tukiasumisen, toimeentulon, koulunkäynnin ja harrastamisen turvaamisen sekä muut tarpeen vaatiemat tukitoimet. Avohuollon tukitoimiin kuuluvat myös perheen tuki ja kuntoutus.

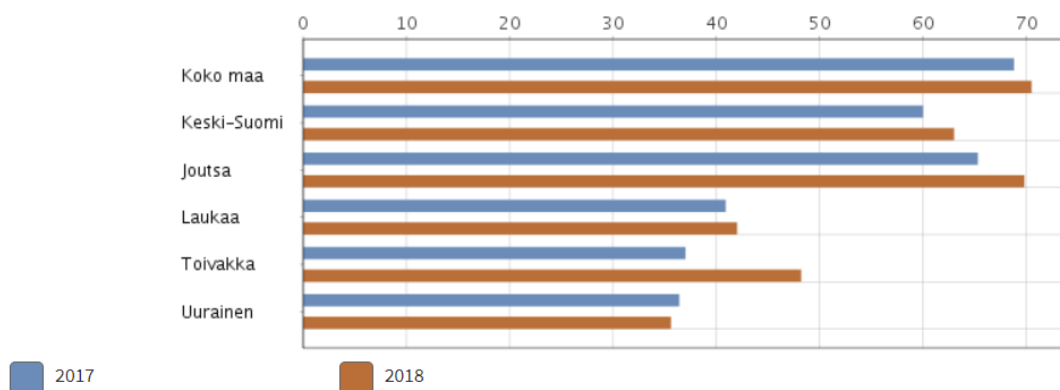
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL) info ind. 1245

Alla oleva Indikaattori ilmaisee kunnan kustantamaan varhaiskasvatukseen vuoden lopussa osallistuneiden 3 - 5-vuotiaiden lasten osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä.

Indikaattorin lukuihin eivät sisälly varhaiskasvatuksen palveluseteleitä käyttäneet lapset eivätkä lapset, jotka ovat saaneet Kelan yksityisen hoidon tukea. Kunnan kustantamalla varhaiskasvatuksella tarkoitetaan niiden palveluiden määrää, jotka kunta on kustantanut asukkailleen.

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut info ind. 3085

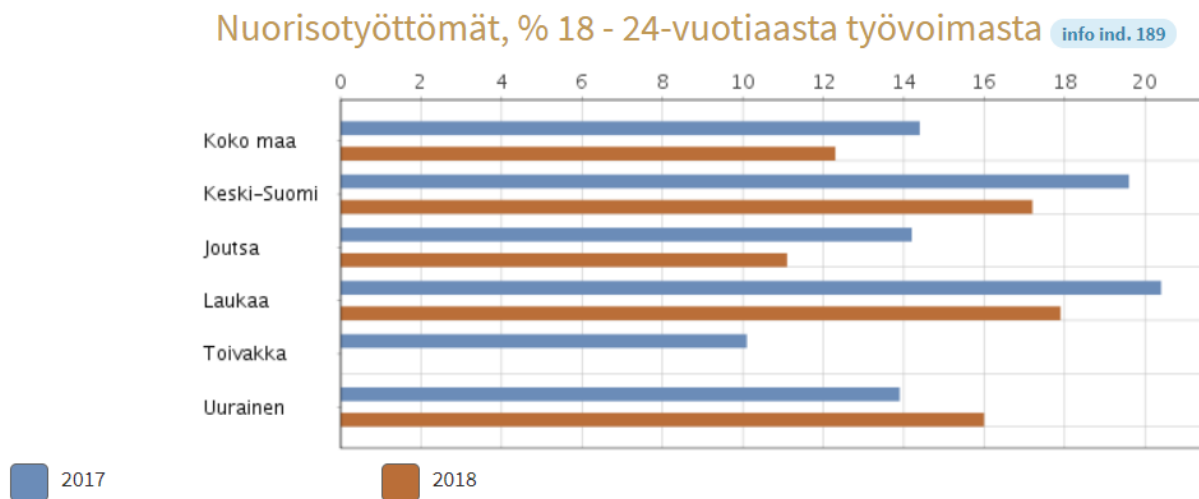

Nuoret ja nuoret aikuiset

Alla oleva indikaattori ilmaisee 15 - 24-vuotiaiden työttömien osuuden prosentteina 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta. Nuorisotyöttömyyden on 15 - 24-vuotias työttömyys.

Työttömänä pidetään työnhakijaa, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllistyy päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana.

Prosenttiosuuden laskennassa käytetyt alkuperäiset luvut ovat vuosikeskiarvoja, jotka perustuvat ko. vuoden eri kuukausien tietoihin. Toivakan kohdalla tilastot puuttuvat vuoden 2018 ja 2019 osalta, johtuen ehkä siitä että luku on niin pieni, ettei sitä voida tilastoida.

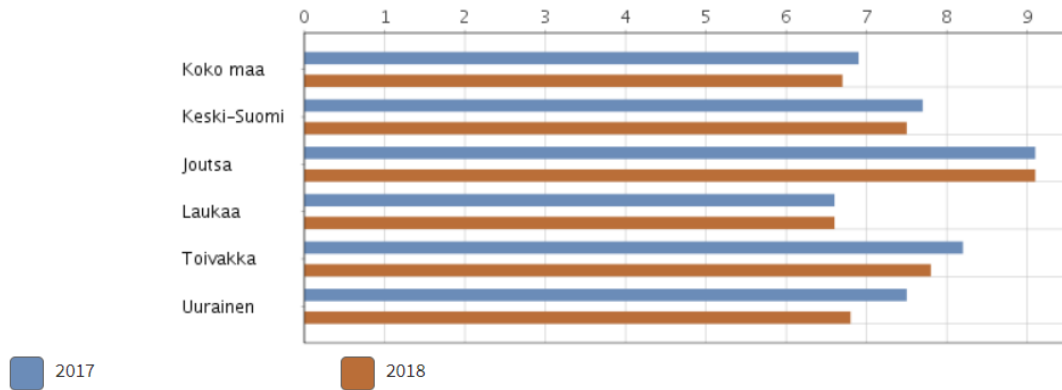
Työikäiset

Indikaattori ilmaisee työkyvyttömyyseläkettä vuoden lopussa saaneiden 25 - 64-vuotiaiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä.

Väestösuhteutuksessa on käytetty Kelan vakuutettua väestöä.

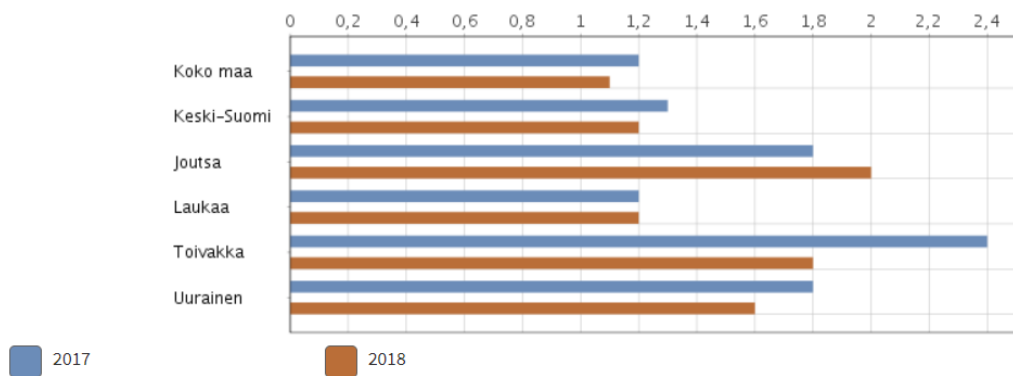
Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin. Tilastossa ovat mukana henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä. Työkyvyttömyyseläkkeen saaminen ilmaisee pitkäaikaista tai pysyvää työkyvyttömyyttä. Yleisimmät sairausryhmät sen taustalla ovat mielenterveyden häiriöt ja tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, yksittäisistä sairauksista depressio ja selkäsairaudet. Työkyvyttömyys ilmentää vain osin sairastavuutta, sillä eläkkeelle hakeutumiseen vaikuttaa myös mm. henkilön taloudellinen tilanne ja työttömyys. Sairauksien esiintyvyyden tarkasteluun työkyvyttömyyseläkkeet soveltuvat siten vain varauksin.

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä info ind. 306

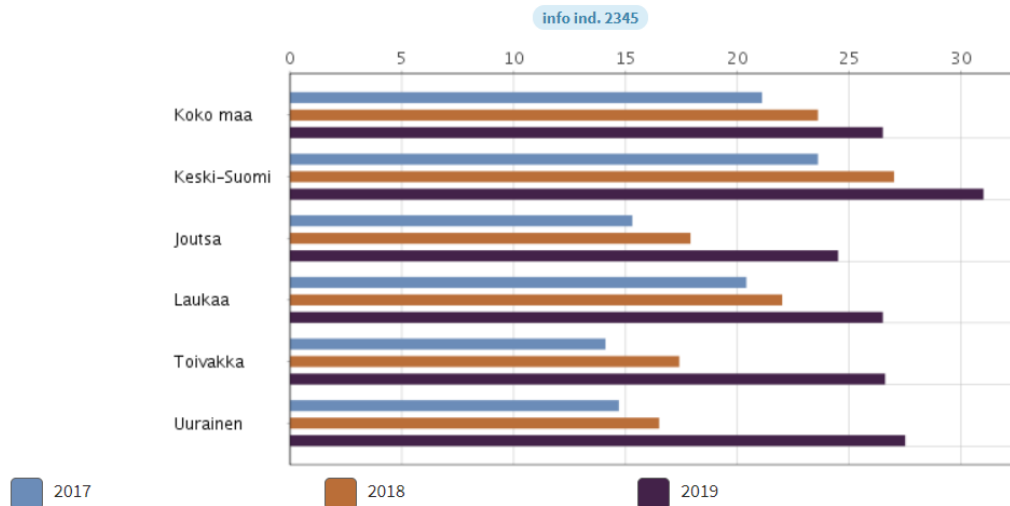
Alla oleva indikaattori kuvaa TULE-sairauksien takia työkyvyttömyyseläkettä saavien osuutta 16 - 64-vuotiaasta väestöstä. Aikasarjojen tulkinnessa on otettava huomioon, että vanhimmissa ikäryhmissä yksilöllisen varhaiseläkkeen ikärajojen muutokset ovat vaikuttaneet eläkkeellä olevien määrään. Myös pitkäaikaistyöttömyys ja työttömyyseläkkeellä olevien määrä ovat vaikuttaneet työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymiseen. Tilasto kattaa henkilöt, jotka saivat työkyvyttömyyseläkettä joko työeläke- tai kansaneläkejärjestelmästä tai molemmista järjestelmistä. Yksilölliset varhaiseläkkeet sisältyvät työkyvyttömyyseläkkeisiin.

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista info ind. 682

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25 – 64 – vuotiaiden osalta on puolestaan havaittavissa selkeää nousua niin Toivakan kuin verrokkikunta Uuraisten osalta. Nousua on tapahtunut niin kaikissa verrokkikunnissa kuin koko maan ja Keski-Suomenkin osalta.

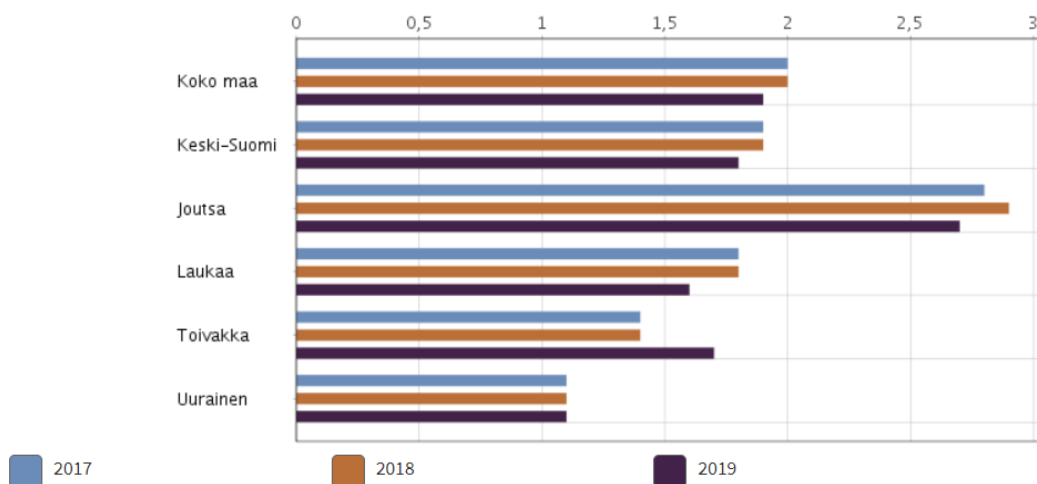
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

Ikäihmiset

Toivakassa täyttä kansaneläkettä saaneiden osuus on noussut. Prosentteina 2018 (1,4) ja 2019 (1,7). Muutosprosenttina tämä on kuitenkin reilut 21 %

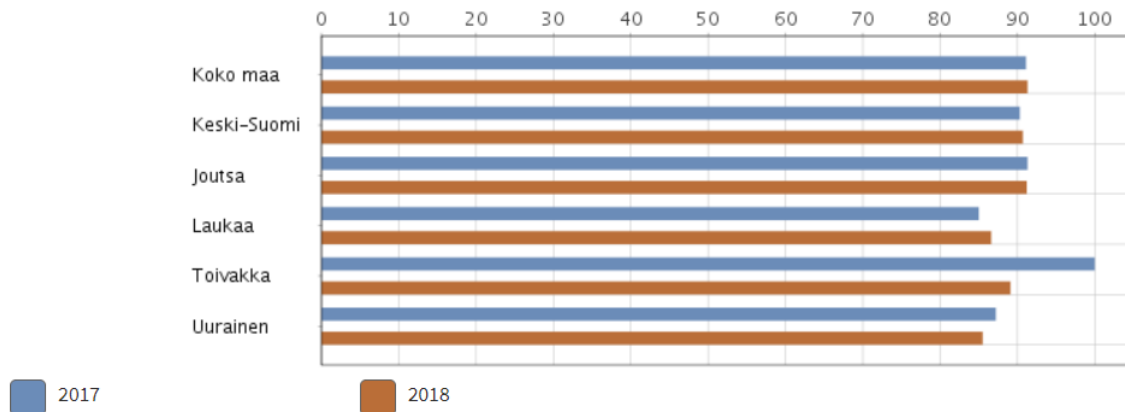
Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Indikaattori ilmaisee täyttä kansaneläkettä vuoden lopussa saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Väestötietona käytetään keskiväkilukua. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansioeläkkeitä. Täyttä kansaneläkettä saavien osuus osoittaa pienituloisuutta eläkeikäisessä väestössä.

Alla oleva indikaattori ilmaisee vuoden lopussa kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä väestöstä. Indikaattoria laskettaessa kotona asuviksi laskettiin muut kuin sairaaloissa ja terveyskeskuksissa pitkäaikaishoidossa, vanhainkodeissa, vanhusten tehostetussa palveluasumisessa, kehitysvammalaitoksissa tai kehitysvammaisten autetussa asumisessa olleet. Väestötietoina käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa.

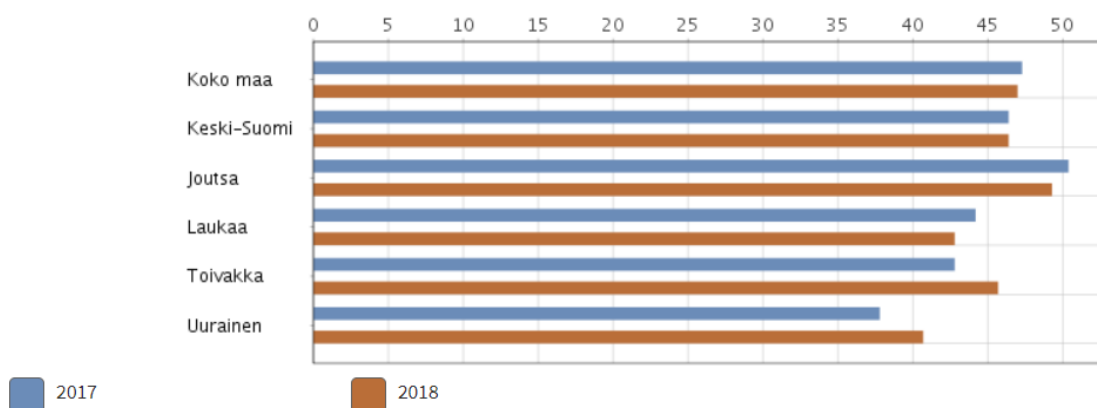
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä info ind. 1570

Alla oleva indikaattori ilmaisee yksinasuvien 75 vuotta täyttäneiden osuuden prosentteina vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä. Yhden hengen asuntokunnan muodostaa asuinhuoneistossa yksin vakinaisesti asuva henkilö. Toivakassa yksinasuvien määrä on lisääntynyt, vuodesta 2017 (42,8) vuoteen 2018 (45,7) liki 7 %.

Asuntokunnat ja asuinolot -tilaston perusjoukon muodostavat vakinaisesti varsinaisissa asunnoissa asuvat henkilöt eli ns. asuntoväestö. Henkilöitä, jotka ovat Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta asuntoväestöön.

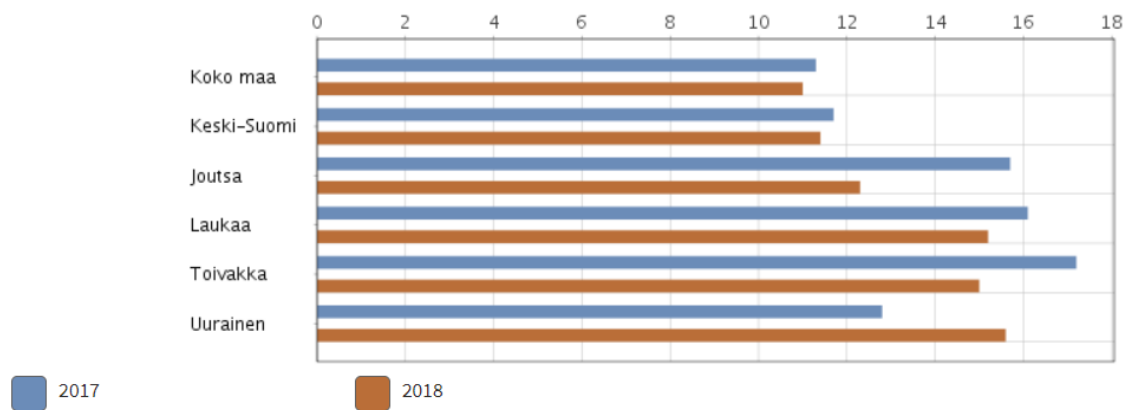
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä asuntoväestöstä info ind. 237

Toivakassa säännöllisen kotihoidon tarve on vähentynyt vuodesta 2017 (17,2) vuoteen 2018 (15,0), liki 13 %.

Alla oleva indikaattori ilmaisee, kuinka monta prosenttia 75 vuotta täyttäneistä saa säännöllisesti kotipalvelua ja/tai kotisairaanhoidoa. Tietolähteenä on THL:n kotihoidon asiakaslaskenta, johon kerätään tiedot kaikista niistä asiakkaista, joilla on palvelu- tai hoitosuunnitelma tai jotka saavat kotipalvelua, kotisairaanhoidoa tai päiväsaarialahoitoa vähintään kerran viikossa. Tätä indikaattoria varten poimittiin vain ne asiakkaat, jotka ovat saaneet kotipalvelua tai kotisairaanhoidoa (mukaan ei siis otettu kaikkia kotihoidon laskennassa ilmoitettuja asiakkaita). Asiakkaisiin ei sisälly niitä henkilöitä, jotka ovat laitoshoidossa tai asumispalvelujen piirissä laskentapäivänä, vaikka heillä olisi palvelu- ja hoitosuunnitelma voimassa.

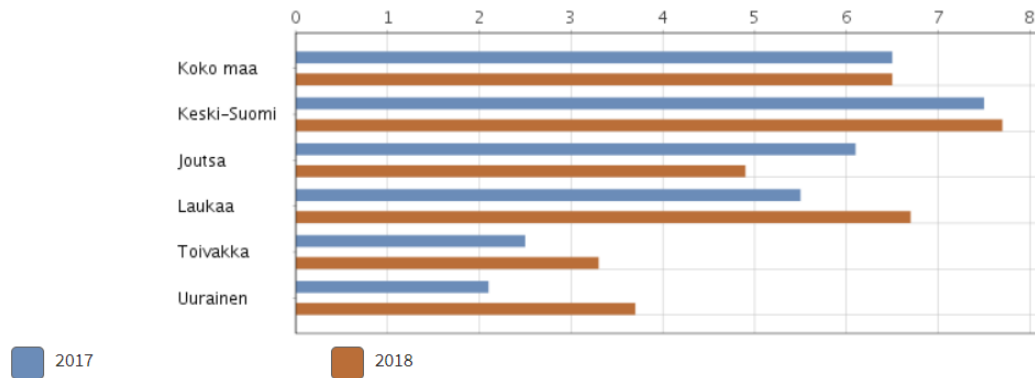
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä info ind. 3216

Turvallisuus kaikissa ikäryhmissä

Toivakassa väkivalta ja rattijuopumukset ovat lisääntyneet 2018.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta info ind. 3113

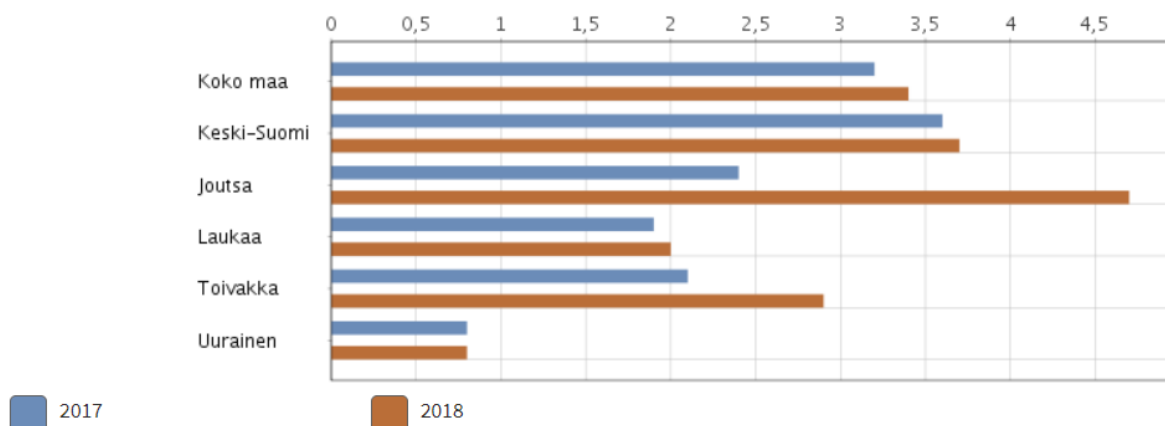

Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden väkivaltarikosten eli henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Kyseessä ovat sellaiset väkivaltarikokset, joista on tehty rikosilmoitus, rangaistusvaatimusilmoitus tai annettu rikesakko. Suuri osa rikoksista ei tule poliisin tietoon. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Väkivaltarikoksiin sisältyvät murhat ja tapot sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset.

Alla oleva indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rattijuopumukset kirjataan tapahtumapaikan mukaan. Indikaattori kuvaa paitsi rattijuoppoon itseensä, myös ympäristöön kohdistuvaa turvallisuusriskiä. Alkoholin kulutuksen kasvun rinnalla myös rattijuopumukset ja rattijuopumushenkilövahinkojen määrä on kasvanut. Rattijuopumus-indikaattori on osittain riippuvainen viranomaisten aktiivisuudesta, sillä paljon rattijuopumuksia jää myös kirjaamatta ja paikkakuntakohtaiset erot voivat olla suuriakin riippuen esimerkiksi poliisin resursseista ja paikallisesta kulttuurista.

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta info ind. 3089

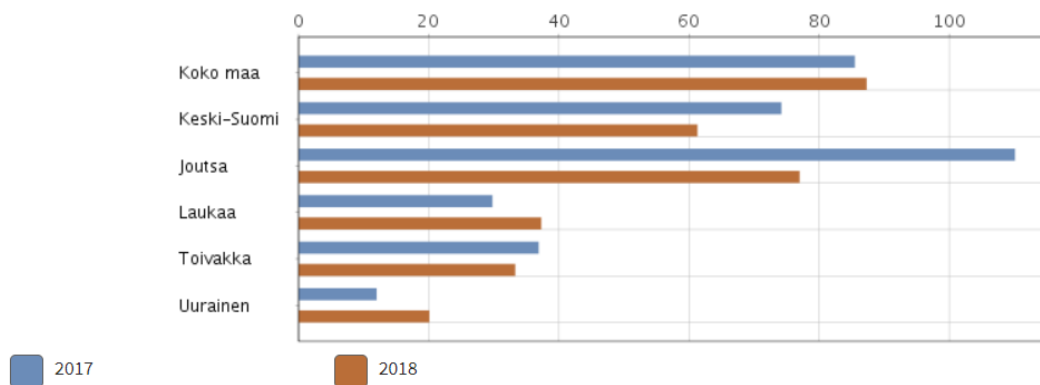

Liikenneturvallisuus

Toivakan kunnassa kokoontuu laaja toimijajoukko liikenneturvallisuustyöryhmään muutaman kerran vuodessa. Työryhmässä keskustellaan ja suunnitellaan niin liikenneympäristöön, valvontaan kuin liikennekasvatukseen ja viestintään liittyvistä toimenpiteistä ja tempauksista. Liikennetyöryhmä koostuu kunnan eri toimialojen edustajista, poliisista ja liikenneturvan henkilöistä.

Alla oleva Indikaattori ilmaisee poliisin tietoon tulleiden liikenneonnettomuuksien sekä liikenteen vaarantamisen osuuden tuhatta asukasta kohti. Väestötietona käytetään vuoden viimeisen päivän tietoa. Rikokset kirjataan tekopaikan mukaan.

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikenneonnettomuudet / 1 000 asukasta info ind. 3898

LIIKENNEONNETTOMUUKSIEN KUSTANNUKSET

- Kuolemaan johtanut liikenneonnettomuus: **3,1 milj. €**
- Loukkaantumiseen johtanut liikenneonnettomuus: **128 000 €**
- Keskimääräisen henkilövahinko-onnettomuuden yksikköarvo on **309 000 €**
- Tyypillisen tieliikenneonnettomuuden (sis. henkilövahinko-onnettomuudet ja pelkät materiaali vahinko-onnettomuudet) yleinen yksikköarvo on **59 000 €**
- Henkilövahinkojen onnettomuuskustannukset olivat yhteensä noin **1,3 miljardia euroa** vuonna 2014. Tämä on aliarvio, koska kaikki maanteillä ja kaduilla tapahtuvat loukkaantumiset eivät päädy tilastoon.

Lähde: Tieliikenteen onnettomuuskustannusten tarkistaminen - Kuolemat sekä vakavat ja lievät loukkaantumiset (Trafi 5/2016)

Kuntien osuus kustannuksista 17,5 %

Jokainen suomalainen maksaa liikenneonnettomuuksien kustannuksia noin **590 €** vuodessa.

Ennaltaehkäisevä päihdetyö edistää terveyttä ja hyvinvointia

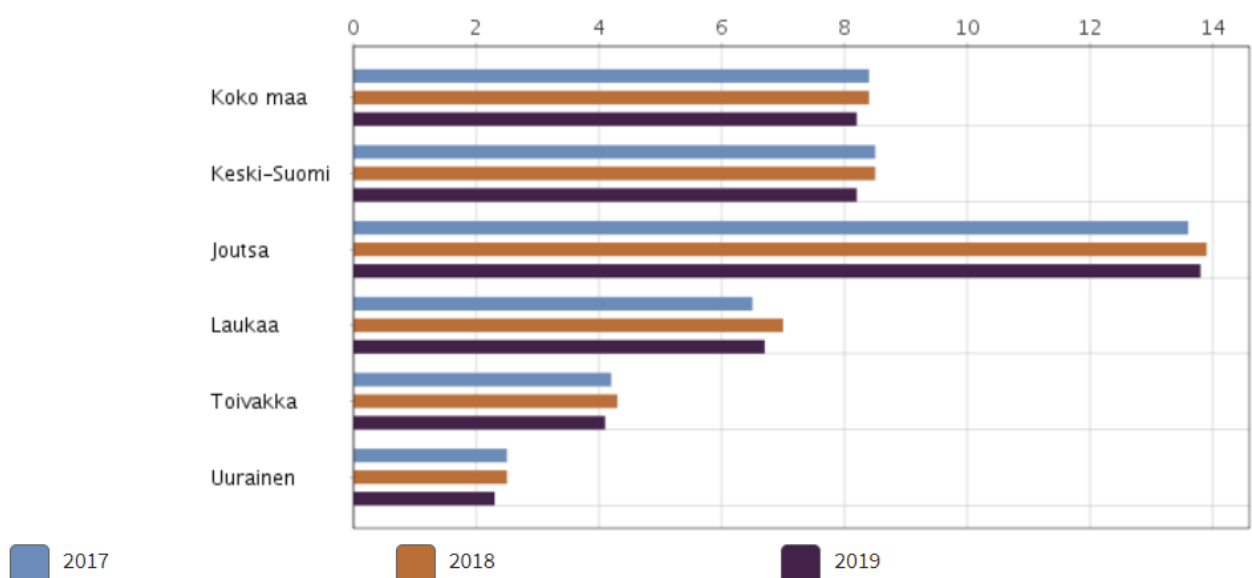
Toivakan kunta on mukana ennaltaehkäisevän päihdetyön tiedolla johtamisen hankkeessa, joka antaa hyviä eväitä edistää kunnan ennaltaehkäisevää päihdetyötä. Kunnassa tehdään paljon ennaltaehkäisevää päihdetyötä (alkoholi, tupakka, huumeet, lääkkeet, rahapelit) lasten ja nuorten kanssa, joka näkyy mm. alaikäisten vähäisenä päihdekäyttäjyytensä. Huumeongelmaa ei kunnassa ole, mutta yksittäisiä tapauksia on ollut.

Ehkäisevä päihdetyö on päihteiden aiheuttamien terveydellisten, sosiaalisten ja yhteiskunnallisten haittojen ennaltaehkäisyä ja vähentämistä. Tavoitteena on vähentää päihteiden kysyntää, saatavuutta, tarjontaa ja päihdehaittoja sekä edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Ehkäisevä päihdetyö on osa kunnan lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Lain mukaan ehkäisevä päihdetyö kattaa alkoholi-, huumausaine- ja rahapelihaittojen sekä tupakoinnin vähentämisen. Laki ohjaa huomioimaan näistä aineista ja toiminnoista myös muille kuin päihteiden käyttäjille eli läheisille ja yhteiskunnalle aiheutuvat haitat. Lain mukaan ehkäisevä päihdetyö perustuu yhteistyöhön, päihteiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen seurantaan, käytettävissä olevaan tieteelliseen näyttöön ja hyviin käytäntöihin. Kysynnän vähentämisen rinnalle on nostettu saatavuuden rajoittaminen muun muassa yhteistyössä paikallisten elinkeinotoimijoiden kanssa.

Alla oleva Indikaattori ilmaisee vuoden aikana kunnan alueella Alkon myymälöistä myydyin ja kunnan alueella sijaitseviin elintarvikeliikkeisiin, kioskeihin, huoltoasemille ja anniskeluravintoloille toimitettujen alkoholijuomien määrän 100 %:n alkoholina laskettuna litroina jokaista vastaavalla alueella asuvaa kohden. Indikaattori kuvaa alkoholijuomien tilastoidun myynnin määrää asukasta kohden.

Kansalliset tavoitteet vuoteen 2025 ovat että, alkoholin kokonaiskulutus alle 10 litraa 100 % alkoholia asukasta kohden (15 vuotta täyttäneet).

Alkoholijuomien myynti, 100 % alkoholia, litraa / 15 vuotta täyttäneet info ind. 3716

Painopisteiden toteutuminen 2019

Laajan hyvinvointikertomuksen (2017 – 2020) suunnitelmaosuudessa oli koko kaudelle määritellyt tavoitteet eri osa-alueittain. Seuraavassa osuudessa käydään läpi niiden tavoitteiden toteutumiset, jotka oli tarkennettu vuodelle 2019.

Osallisuuden ja turvallisuuden edistäminen

Elinympäristön terveellisyys, turvallisuus, viihtyvyys:

- Liikunta-alueiden hoito toteutui suunnitellusti vuoden 2019 aikana. Liikuntapaikkojenhoitoon otettiin talvikaudelle tuntityöntekijä, sivukylien liikuntapaikkojenhoito ostettiin yksityisiltä palveluntuottajilta. Vuodelle 2019 mahdollisen ulkoliikuntapaikan / ulkokuntosalin suunnittelutyö siirtyy tulevaisuuteen. Tällä hetkellä se ei ole ajankohtainen, eikä myöskään taloudellisesti toteutettavissa.
- Toiveena oli että kunnan ensimmäisen kerrostalon rakennushanke lähtisi etenemään ja näin se mahdollistaisi ikäihmisten muuttamisen palveluiden läheisyyteen sekä toisi **vaihtoehtoja pienempiä asunoja kaipaaville**. Ennakkomarkkinointi ei tuonut tarpeeksi rakennuttajalle varauksia, joten hanke siirtyy. Rakennushanke ei ole kunnan vaan rakennuttajan toimii STT-Rakennus.
- Panostetaan kouluikäisten ohjauksessa ekologiseen ajatteluun ja kierrätykseen. Jätehuollosta vastaa Toivakassa Mustankorkea Oy. Mustankorkea järjesti kierrätysmahtikiertueen, joka toppasi Toivakkaan ja tapasi päiväkotia – ja esikoulu-ikäisiä jossa ohjattiin jätteenkeruun ja -kierrätyksen saloihin. Mustankorkean omistamat kierrätyspisteet kunnostettiin kesän 2019 aikana kunnassa työskennelleen tukityöllistetyn työpanoksella.
- Water Safety Plan (WSP) sekä Pohjavesialueiden suojelusuunnitelma hyväksyttiin ympäristölautakunnassa 9.10.2019. Pystytään takaamaan Toivakkalaisille turvallinen ja terveellinen vesihuolto.
- Katuvalaistuksen käyttötuntien lisäys lisää turvallisuutta valaistuilla osuuksilla.
- Vuosittaista hyvinvointitapahtumaa ei järjestetty vuonna 2019, vaan siirrettiin se seuraavaan vuoteen.

- **Kulttuuri ja kirjasto hyvinvoinnin lisääjänä:** tavoitteena oli luoda innostavia luku – ja kulttuurielämyksiä eri-ikäisille. **Lukuliikahdus** oli Toivakan kirjastoon - monilukutaitosuunnitelman jalkauttaminen varhaiskasvatukseen, koulujen ja kirjaston toimintaan. Kirjasto-opetuksessa tavoitettiin vuositason seitsemän ikäluokkaa: ikähaitari ulottui viskareista kahdeksaluokkalaisiin. Kankaisten koulu mukaan lukien.

Elokuussa 2019 lähti liikkeelle Lukuliikahdus Toivakan kirjastoon – hankkeen toteuttaminen. Hankkeen tavoitteena on saada Toivakan **lapset ja nuoret viihtymään paremmin** kirjastossaan sekä myös lukemaan enemmän. Hanke kestää vuoden 2020 loppuun ja hankkeen aikana on tarkoitus uudistaa kirjaston tiloja paremmin lasten ja nuorten tarpeisiin sopivaksi sekä tarjota koululaisille kirjailija- ja kirjavinkkarivierailuja.

Syksyn 2019 aikana aloitettiin tilamuutoksen **suunnittelutyö** sisustusarkkitehdin kanssa ja tähän projektiin otettiin **mukaan myös Koulukeskuksen nelosluokkalaiset**. Kulttuuritoimi osallistui vuoden aikana yhteensä noin 50 tapahtuman järjestämiseen ja näiden yhteenlaskettu osallistujamäärä oli noin 1000 henkeä.

Erityisen maininnan ansaitsee **kirjaston lukupiiri**, joka on vakiinnuttanut paikkansa kirjaston toimintakalenterissa. Noin kymmenen hengen lukupiiri kokoontui vuoden aikana kahdeksan kertaa.

Mietintään oli myös kirjattu kulttuurityöryhmän tarvetta, joka toimii poikkihallinnollisesti. Tästä luovuttiin, sillä kunnassa tehdään hyvää yhteistyötä poikkihallinnollisesti huomioiden kaikki toimialat, toki parannettavaa on siinä, että otetaan tapahtumien suunnitteluun mukaan kulttuurialan ihmiset.

- Ennakkovaikutusten arviointi (EVA) on edelleen heikolla huomiolla kunnan päätöksenteon tukena. Päätöksiä on tehty EVA:a mukaillen, mutta dokumentointia siitä ei ole.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden omaehtoinen terveyden-ja hyvinvoinnin edistäminen

- Vuonna 2019 esi- ja perusopetuksessa toteutui **Liikkuva koulu – suunnitelman** mukaisesti välituntiohjaajien koulutus, välituntiohjaajien pitämät ohjaukset pienemmille oppilaille sekä oppilaiden pitämät liikuntavälinevuokraamot välitunneilla. Liikkuva koulu- hankerahan turvin saatiin hankittua lisää liikuntavälineitä ulko- ja sisäliikuntaan sekä mahdollistettiin oppilaiden uimahallikuljetuksia. Koulujen oppilaskunnat ja tukioppilaat/kummioppilaat olivat aktiivisesti mukana järjestämässä koulupäivän aikana yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia ja toimintoja.

- Kunta on toiminut yhteistyössä LAPE – muutosohjelman maakunnallisten toimijoiden kanssa sekä osana maakunnallista työryhmää vuoden 2019 loppuun. Varhaiskasvatuksen opettajan resurssia (perusturvan ja sivistystoimen yhteistyönä) on käytetty lasten ja perheiden palveluiden nykytilan kartoittajana ja kehityskohteiden selvittäjänä vuodesta 2018 jatkuen 31.5.2019 saakka. Koordinoinnin avulla koottiin kehittämiskohteet, laadittiin toimintasuunnitelma ja kehitettiin monitoimijaista yhteistyötä neuvolan, varhaiskasvatuksen, lapsiperhepalveluiden, sivistyspalveluiden sekä eri kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Koordinaattori valmisti Perhevakaesitteen, nettisivut ja some-sivun. **Kunnan omaa perhekeskustoimintaa on koordinoitu yhteisen moniammatillisen Perhevakka-työryhmän kautta.** Kunnassa toteutettiin seututerveyskeskuksen järjestämänä Lapset puheeksi - koulutus, johon osallistui lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä henkilöitä eri hallintokunnista. Koulutuksen tavoitteena oli saada yhteinen työkalu eri toimijoiden käyttöön. Yhteistoiminta on vakiintunut ja yhteistyön tapoja on vahvistettu perhekeskustoimintana.
- Toivakan nuorisovaltuusto (Nuva) kokoontui vuoden aikana 4 kertaa. Nuorisovaltuusto oli mukana järjestämässä nuorten tapahtumia.

Aikuisten ja työikäisten omaehtoinen terveyden-ja hyvinvoinnin edistäminen

- Työttömien terveystarkastukset toteutuvat joustavasti ja nopeasti, mikä jouduttaa työkyvyn arviointi prosessin etenemistä. Työttömien työkyvyn selvittelyt tehtiin moniammatillisesti seututerveyskeskuksen ja kunnan asiantuntijoiden kanssa. Seututerveyskeskuksen tiloissa toimi ns. moniammatillinen tiimi, johon kutsuttiin kaikki ne tahot ja asiantuntijat jotka asiakkaan asioita hoitivat. Yhteistyö toimi saumattomasti ja sitä kehitettiin kaikkia kuntalaisia palvelevaksi toiminnaksi.
- Tietoisuus aivojen terveydestä on kasvanut. Vuonna 2019 aloitti kaksi aivoterveysryhmää, joiden seuranta on vuoden 2020 aikana. Työelämässä olevien osalta aloitetaan heille suunnatut ryhmät vuoden 2020 aikana.
- Kehitysvammaisten kuntalaisten omaehtoista terveyttä ja hyvinvointia on edistetty päivätoiminnan sisällä mm. kuntosalilla ja yhteistapaamiset omaisten ja eri ammattilaisten kanssa.
- Lisäksi kunta on järjestänyt: Kaikille avoimia liikunnallisia tilaisuuksia vuoden aikana (25 kpl) mm. metsäjuoksuillat, hiihtokoulu, hiihtokilpailut, sauvakävely ja porrastreeni-illat. Kuntosalikortteja ostettiin vuoden aikana 160 kpl. Toivakan kuntosalilla oli kuukausittain noin 400 kävijää.

Ikäihmisten omaehtoinen terveyden - ja hyvinvoinnin edistäminen

- Hyvinvointikäynnit päätettiin suunnitelmasta poiketen toteuttaa kaikille 80 vuotta täyttävile, koska todettiin, että kyseinen ikäluokka on soveltuvampi kohdeikäryhmä kuin 75-vuotiaat. Jo aikaisempina vuosina hyvinvointikäynnit oli toteutettu 80-vuotiaille. Tavoitetaso toteutui 100 %:sti, eli käynnit pystyttiin toteuttamaan kaikille halukkaille.
- Omaishoidettaville ja kotihoidon asiakkaille kohdennettu tukimuoto, **pienryhmä-päivätoiminta**, alkoi määräaikaisena kokeiluna Soivakassa tammikuussa 2019. Espero toimi palveluntuottajana ja kunta palvelun myöntäjänä asiakkaan palvelun tarpeeseen perustuen. Päivätoimintapalvelun saajien määräksi oli määritelty korkeintaan 5 henkilöä. Päivätoimintaan osallistui vuoden aikana 5 henkilöä, joista neljä oli omaishoidettavia. Kokemukset päivätoiminnasta olivat hyviä. Päivätoimintaa ei jatkettu kunnan myöntämänä palveluna vuoden 2019 jälkeen.
- Soivakassa on toiminut **ikäihmisille suunnattu kuntosali**, jota ovat käyttäneet talon ulkopuolelta tulevat ikäihmiset. Kotihoidon fysioterapeutti on ohjannut kuntosalilla kävijöitä. Soivakassa on järjestetty monipuolista virkistystoimintaa talon asukkaille ja heidän omaisilleen sekä yhteisiä tapahtumia muiden ikäihmisten kanssa.
- Vuoden 2019 aikana vapaa-aikatoimi järjesti ikäihmisille suunnattuja liikuntaryhmiä viikoittain, yhteensä 42 kpl. Ryhmissä kävi noin 20 hlöä/kerta. Järjestöjen kanssa yhteistyössä toteutettiin ikäihmisille 9 kpl avointa tilaisuutta, joissa oli keskimäärin 15 osallistujaa/kerta.

Järjestöyhteisöjen tuottamaa hyvinvointia kunnassa

Vuoden 2019 aikana kunnan ja järjestöjen väliset, säännölliset kokoontumiset lisäsivät toimijoiden keskinäistä luottamusta, vuoropuhelua ja järjestötoiminnan merkityksen ymmärtämistä hyvinvoinnin ja terveyden edistymisessä kunnassa. Toivakan kunta tuki järjestöjä rahoituksella, joka jaettiin järjestötoimijoiden kesken niin, että oli mahdollista toteuttaa erilaisia kuntalaisten tarpeisiin vastaavia toimintoja.

”Kun järjestöt voivat hyvin, asukkaat voivat paremmin.”. Tähän ajatukseen kiteytyi kevään 2019 elinvoimapajojen ydinajatus. Sama ajatus on koko Keski-Suomen kattavan yhdistysten ja kuntien elinvoimapajakiertueen ytimessä: järjestöt vauhdittavat hyvän kierrettä paikallisesti ja luovat hyvinvointia kuntalaisille, meille kaikille.

Järjestöpositiivinen kunta tunnistaa järjestöjen merkittävän roolin asukkaiden hyvinvoinnin näkökulmasta ja mahdollistaa järjestöjen toimintaa monella tapaa. Aktiivinen vuoropuhelu ja yhteiskäyttäminen yhdistysten kanssa on yksi keino vauhdittaa hyvän kierrettä.

Hyvän kierteellä hyvinvoinnin voittajaksi! Joutsan, Luhangan ja Toivakan elinvoimapaja oli 14.3.2019. Vuorovaikutteisen työskentelyn saldona oli 23 kuntakohtaista hyte-palapeliä, joiden avulla osallistujat kuvasivat oman paikkakuntansa **järjestöjen ja kuntien hyvinvointiyhteistyön nykytilaa**. Jokaiseen palapeliin ideoitiin puuttuva tulevaisuuden palanen, jolla lähdetään vahvistamaan asukkaiden arjen hyvinvointia. Toivakan kunnan hyte-palapeli ja suunnitelma on nähtävissä [materiaalit -sivulta](#).

Vuoden 2019 kiertueen yhteistyökumppanina ja ajankohtaista hyvinvointitietoa tilaisuuksiin tuottamassa oli Keski-Suomen sairaanhoitopiiri. Yhteistyökumppaneina olivat myös tuttuun tapaan kaikki Keski-Suomen kunnat. Yhdistystorilla luettavissa tunnelmia kierteen [alkupaloista](#) ja [starttiviikosta](#).

Alla on avattu muutaman näkyvän Toivakassa toimivan järjestön toimintaa hyvinvoinnin lisääjänä. [Yhdistysrekisterin](#) mukaan Toivakassa on 58 rekisterissä olevaa yhdistystä, jotka omalta osaltaan edistävät kuntalaisten hyvinvointia.

Rivakka / ToiRi

[Toivakan Rivakka](#), tuttavallisemmin ToiRi, on urheiluseura, jonka tarkoituksena on edistää liikuntaharrastusta seuran toiminta-alueella siten, että mahdollisimman moni seuran jäsen harrastaisi kunto-, kilpa- tai huippu-urheilua edellytystensä ja tarpeidensa mukaisesti. Tarkoitustaan seura toteuttaa tarjoamalla jäsenilleen kuntoliikuntaa, valmennus- ja harjoitustoimintaa ja kilpailutoimintaa, sekä järjestämällä erilaisia tapahtumia. Toivakan Rivakka edistää myös muiden kuin seuran jäsenten liikunnan iloa tarjoamalla kaikille Toivakkalaisille monipuolisia mahdollisuuksia liikkumiseen esimerkiksi tapahtumissa.

Toivakan Rivakalla on eri jaostoja, joissa on eri teemat (eSports-, frisbeegolf-, hiihto-, jalkapallo-, jääkiekko-, lentopallo-, pesäpallo-, salibandy-, yleisurheilujaostot sekä järjestävät polkujuoksua). Jaostot toimivat aktiivisesti ja mahdollistavat laaja-alaisesti mahdollisuuksia osallistua ja harrastaa.

Vuoden 2019 aikana Toivakan Rivakka on mahdollistanut 4-6-luokkalaisille tytöille säbävuoron paikalla mahdollisuutta osallistua **Sykettä tytöille -liikuntaryhmään**. Vuoron tavoitteena oli erilaisen liikuntamuotojen kokeileminen. Vuorolla harjoitettiin lihaskuntoa, notkeutta ja nopeutta, pelattiin lentopalloa, koripalloa, jatkuvaa ja älypelejä sekä käytiin pulkkamäessä, fribaamassa ja juoksulenkillä.

Akrobatiakerho jatkui keväällä ja viimeinen kerta oli Jyväskylän sirkuskoulun tiloissa. Syksyllä aloitettiin kaksi akrobatiaryhmää, joihin tarjottiin myös vanhemmille mahdollisuutta osallistua lastensa kanssa. Kesällä Toivakan Rivakka mahdollisti yli **10-vuotiaille nuorille palloilukerhoa**, jossa voisi kokeilla eri lajeja. Harmillisesti vuorolla ei ollut kävijöitä, joten se lopetettiin.

Toivakan Rivakka osallistui Äkäisten, likaisten ja väsyneiden äitien virkistäytymispäivän toteutukseen tarjoamalla tapahtumassa mahdollisuuden kokeilla metsäjoogaa Voimanpesän Johanna Havaksen ohjauksessa. **Metsäjoogan** tyylistä rentouttavaa ja hektisen arjen keskellä pysäyttävää toimintaa toivottiin heti järjestettäväksi lisää.

Toivakan Rivakka järjesti kunnan jakamalla tuella mm. reissun Megazoneen ja kiipeilemään Hutunkiin, Rahoitusta käytettiin akrobatia-kerhon toteuttamiseen, sekä TOI-Lanit-tapahtuman järjestämiseen.

Itä-Päijänteen Rasti / IPR

[Itä – Päijänteen Rastin](#) painopistealueina 2019 olivat kuntosuunnistukset kaikelle kansalle, nuorisotoiminta sekä kilpasuunnistus eri suunnistuslajeissa. Kuntorasteja järjestettiin 17 kertaa. Kilpailumenestystä tuli niin MM-, SM- kuin myös AM- tasolla.

Itä-Päijänteen Rasti tarjoaa omatoimista suunnistusta Toivakka-Joutsen alueella. [Omatoimirasteilla](#) jokainen voi lähteä harrastamaan suunnistusta yksin, kaverin, tai perheen kanssa haluamanaan aikana.

Lions Club Toivakka

[Lions Club- Toivakka](#) järjestivät vuonna 2019 miesten illan ja digikoulutuksen toivakkalaisille ja erityiskohderyhmänä olivat seniorit. Lions järjestävät joka vuonna markkinahuutokaupan. He ovat huolehtineet myös joka vuosi hymypatsaat peruskouluihin sekä jakavat stipendejä oppilaille. Lionsit tekevät vahvaa yhteistyötä eri järjestöjen ja yhdistysten sekä seurakuntien kanssa. Viime kesänä työllistivät kaksi pitkään työttömänä ollutta henkilöä jossa yhteistyössä seurakunnan kanssa uusittiin hautausmaahan aidat. Toivakan Lionsit huolehtivat kynttilävalaistukset sankarihaudoille sekä ovat kantoapuna hautausten yhteydessä. Lionsit antavat myös paljon talkoapua ja tulevat yksittäisiä avustuskohhteita.

Toivakan - Joutsen 4H- yhdistys

4H:lla ja Toivakan kunnalla on yhteistoimintasopimus, jonka myötä 4H:n toimihenkilöt ohjasivat Toivakan kunnan iltapäivätoimintaa.

Toivakan-Joutsen 4H-yhdistyksen tarkoituksena on 4H-työn avulla

1. voimistaa nuorten omatoimisuutta, yritteliäisyyttä ja käytännön taitojen hallintaa
2. tukea nuorten terveitä elämäntapoja, kestävän kehityksen kunnioittamista sekä kansainvälistymistä
3. edistää nuorten elämänhallintaa ja ehkäistä heidän syrjäytymistään
4. edistää nuorten ja heidän perheidensä hyvinvointia

Vuosi 2019 oli toiminnan täyteinen vuosi. **Let`s go pojat – hanke** jatkoi toimintaansa ja **Minä ja muut – hanke** loppui kesäkuun lopussa.

4H-järjestössä tuotetaan **"Kolme askelta työ-elämään" -toimintaa**. Kerhoissa opitaan muun muassa vuorovaikutus- ja arjentaaitoja. Kurseilla omaksutaan taitoja ja pelisääntöjä, joita hyödynnetään työelämässä esimerkiksi 4H-yhdistyksen toimiessa työnantajana.

4H-kerhoja ja teemakerhoja yhteensä oli 17 kpl, joiden kokoontumiskertojen määrä oli yhteensä 428 ja osallistujamäärä yhteensä 2019 oli 2528 (v.2018 2544).

Toiminta on hyvin monipuolista ja pääset katsomaan niitä yhdistyksen omilta [nettisivuilta](#).

Alla on listattuna 4H:n tuottamat toiminnot 2019:

- Kansainväliseen rauhanturvaustoimintaan tutustuminen.
- Poikien koskikalastus, - hirvestyskurssit. Metsäpäivät, yhteensä 5 metsäpäivää alueen kouluryhmille.
- **Äijä-kerhon kurssit** -Maatila liikeyrityksenä ja maatilakoneiden huolto, -Johdatus halliyleisurheiluun ja yu:n talviharjoittelu, - Action-passi päivä Joutsassa, yhteistyössä Flanelsin ja kunnan kanssa, - Talvikalastus, Pyöräily harrastuksena ja pyörän huolto, Scoottaus ja bmx -pyöräily harrastuksena sekä Pappisten äijä-kerhon kiipeilykurssi.

Kouluyhteistö

- Toivakan 6 luokkien kanssa: vanhan ajan juttuja (keskiaika ja pakopeli)
- Toivakan 4.luokien kanssa: käsinukkien valmistus ja elokuvien kuvaukset + elokuvan ensi-ilta.
- Kankaisten 5-6 lk:n kanssa: suunnistus, valokuvaus, leivonta ja askartelu sekä ryhmäyttämispäivät koululaisille Toivakassa.

Retket

- Toivakan 1-2 lk:n kerhon retki retki HopLoppiin, - Retki Winter Assembly tapahtumaan
- Retki Superparkiin - Stage142 –tapahtuma - Äijä-kerhon kevätretkipäivä - Retki jääkiekkootteluun.

Kilpailut

- Counter Strike valtakunnallinen nuorisoliigassa pelasi yksi joukkue - Pahvittelua –käsityökisa, - Kaikki erilaisia, kaikki samanarvoisia -seppopelillä toteutettu kisa, - Kirjastoteemainen pakopeli, - Mediaseikkailu, - Jouluinen pyykkipoikaskaba, - Halloween-aiheinen pakopeli - Pakopeli pukuhuoneessa, - Tarkkailijatontun lupakoe –pakopeli, - Lumisadepallo –kässäkisa.

Leirit

- Keppari –päiväleiri Toivakassa - Joutsan kesäleiri 8-10 –vuotiaille yhdessä Joutsan seurakunnan ja kunnan kanssa - Joutsan 1-6 luokkalaisten leiri yhdessä Joutsan seura-kunnan kanssa - Poikien Action –leiri yhdessä Toivakan kunnan kanssa - Poikien hevosleiri Joutsassa - Lanit Toivakassa.
- Lisäksi yksi jäsenistä oli 4H-vaihdossa Sveitsissä ja toimi Suomen 4H-liiton nuorisotoimikunnassa vuoden 2019.

Kurssi-, leiri- ja kilpailupäivät

Nuorten tapahtuma-, kurssi-, leiri- ja kilpailupisteitä kertyi yhteensä 1498 (v. 2018 1216 pistettä). Yksi piste on osallistumiskerta 4 tunnin kurssille tai osallistumiskerta kilpailuun.

Kurssit: - Ajokortti työelämään –kurssit, Toivakan ja Joutsan 9.luokan oppilaille - Hygieniasaamis-kurssi ja –tentti Joutsassa ja Toivakassa - Erä- ja riistakurssi yhdessä Toivakan riistanhoitoyhdistyksen kanssa - Kalastuspäivä Rutajoella, Mieskonmäen 4-6 lk - Minä ja muut –kansainvälisyyspäivä Toivaka 6-9 luokille - Äijien jääurheilukurssi - Timo Pölkin luento ja opastus E-urheilusta

Yhdessä muiden järjestöjen kanssa: - Naistenpäivän tapahtuma Toivakassa - Nuorten beach party Toivakan nuorille - kirpparipäivä Toivakassa - Pimee cafee -Toivakassa - Pakolaisteltan esittelyt kouluyhteistyönä - Joutofest Joutsassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa - Kesäseppo – mobiilipelejä - Hot dog + historiallisen miekkailun pisteet Toivakan huutokauppamarkkinoilla - Yritysroolipeli Joutsan yritysryhmälle - Harrasteviikon aamunavaukset Joutsan koululla - Alakoululaisten syysrieha Joutsan liikuntahallilla - Kaikille avoin notski-ilta Pohvinpuistossa - Halloween -teemailta Joutsan nuorisokahvilassa - Alakoulun jouluvalvojaiset nuorisokahvilassa - Heijastinpuut Toivakassa ja Joutsassa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa - Rodeohärkä ja letityspiste Toivakan joulumyyjäisissä - Rodeohärkä Joutsan nuorten pikkujouluissa - Kerhonohjaajien koulutukset ja tapaamiset - Erilaiset palaverit - Toiminnanjohtaja on Toivakan lape-työryhmän varajäsen - Metalliromu- ja lannoituskikereykset

Toivakan kirkonkylän Martat ry

[Toivakan kirkonkylän Marttojen](#) teema vuonna 2019 ”**Hyvä arki kuuluu kaikille**”. Vuonna 2019 Marttaliitto täytti 120 vuotta.

Martat ovat näkyvä joukko eri tapahtumissa jossa he tarjoilevat tai myyvät kahvia ja leivonnaisia. Vuonna 2019 Martat olivat Mukana K-Market Perälän laajennuksen avajaisissa, Toivakan kesämarkkinoilla, Toivakan Lions Clubin järjestämässä markkinahuutokaupassa, Toivakan Joulun avajaisissa 29.11. Martan päivänkahvitukset perinteiseen tapaan 21.7.2019 seurakuntakodilla.

Lisäksi pitivät kaiken kansan kahvilaa Toivakka-talolla kaksi kertaa kevään 2019 aikana. Martat järjestivät virkistyspäivän Toivakan hoivakodissa, jossa paistettiin vohveleita ja laulettiin yhdessä. Vuoden aikana Martat ovat järjestäneet erilaisia kursseja: Kotipiha- ja puutarhapiiri, ”Kakkuideat kevään juhliin” – kurssi, Villiyyttikokemätkäkurssi, Havukranssikurssi ja Joulukukkaasetelma kurssi.

Eläkeliito Toivakan yhdistys

Toivakan eläkeläisten vapaa-ajan toimintoja ja hyvinvointia lisääviä toimintoja täydentää [Eläkeliito Toivakan yhdistys](#). Kerhopäiviä vuonna 2019 oli 12, joissa oli yhteensä 453 osallistujaa.

Kerho kokoontuu kerran kuukaudessa, jossa on mm. tutustuttu kirjaston palveluihin ja vierailtu Toivakan hoivakodissa. Lisäksi on

järjestetty lauleloita, runohetkiä, paljon vierailijoita käynyt kertomassa eri teemoista. Osallistujia on neuvottu edunvalvonta- ja testamentti asioissa. Teatterimatkat Kuopioon, Mikkeliin, Riihivuoreen ja Varkauteen sekä käynti Palsanmäen huutokaupassa ovat piristäneet osallistujia. Liikuntapäivät luonnossa on koonnut runsaasti väkeä. Eläkeliitolle on varattu kuntosalivuorot keskiviikkoisin ja lauantaisin, jotka ovat olleet suosittua. Kuntokortteja palautettiin 18 kpl, joissa liikuntasuorituksia oli 3808.

Eläkeliitto osallistuu myös hengelliseen toimintaan mm. kinkerit seurakuntakodilla, toukosiunaus, raamattupiirit sekä kirkkokahvien järjestäminen 4 kertaa vuoden aikana.

Eläkeliiton vapaaehtoistoiminta on toiminut muutaman vuoden. Vuonna 2019 yksilöauttamisen kertoja oli 417 ja 588h. Ryhmäauttamisen kertoja oli 174 ja 85 tuntia.

MLL

Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) Toivakan yhdistyksen

tarkoitus on toimialueellaan edistää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia sekä tuoda iloa elämään. MLL haluaa olla mukana perheiden arjessa ja tukea vanhempia kasvattamisessa, jotta lapsen oikeus hyvään ja onnelliseen lapsuuteen toteutuisi. MLL haluaa

mahdollistaa vertaistuen ja luoda kohtaamispaikkoja lapsille, nuorille ja perheille. MLL Toivakan yhdistys toimii täysin vapaaehtoisten työnä. Vapaaehtoistyö on työtä, jota tehdään suurella sydämellä, tunteja rajaamatta.

Ohjenuorana toimivat MLL:n arvot: • lapsen ja lapsuuden arvostus • yhteisvastuu • inhimillisuus • yhdenvertaisuus sekä niitä täydentävät periaatteet • avoimuus • ilo • kumppanuus • osallisuus • arjen arvostus.

MLL järjestää **vuoden aikana 3 peuhapäivää alle kouluikäisten lasten perheille** kirkonkylän koulukeskuksen liikuntasalissa. Toimintaan kuuluu myös perhekahvilan pitämistä kerran viikossa, sekä kevään 2019 ajan iltaperhekahvilaa.

Äkäisten, liikaisten ja väsyneiden” äitien tapahtumassa mukana Huikon kartanolla, hemmottelutapahtuma, joka auttaa heitä jaksamaan arjessa ja voimaan paremmin. Kunnan avustuksen turvin tarjottiin osallistujille ruoka. Tapahtumassa oli myös mahdollisuus saunaa ja osallistua liikunnallisiin aktiviteetteihin. Osallistujille oli tarjolla omakustanteisia hemmotteluhoitoja ja mahdollisuus ostaa tuotteita tuote-esittelijöiltä.

MLL järjesti nuorille kesänkauden avajaiset; Toivakka Spring Partyt, joissa nuoret pääsivät kokeilemaan mm. break dancea, graffitien tekoa ja dj:n laitteita. Tarjosimme nuorille kunnalta saamamme rahallisen tuen avulla hampurilaisia ja limpparia.

Nuorille 5.lk – 17 vuotiaalle suunnattua toimintaa on säännölliset Taco – tiistait, joka järjestetään kuukausittain. Taco – tiistait ovat suosittuja, **osallistujia 20 -40 nuorta / kerta**.

Muuta toimintaa olivat mm: Toivakan Osuuspankin tukemana nukketheateriesityksen ”Salamasankari”. Autourheilukerhon järjestämään Toivakka ralliin ruokahuoltoa ja kahvilaa, Toivakan markkinoilla kivien maalauspiestettä, jossa kaikki halukkaat lapset vanhempineen saivat maalata kiviä koristeeksi Leppispuistoon. mukana Toivakan Lions Clubin järjestämään markkinahuutokauppaan, jossa pidettiin lapsille oman huutokauppa, jossa lapset saivat huutaa itselleen leluja 5 euron maksimihintaan, Joululahjapuu-keräyksen vähävaraisille lapsiperheille (lapsille ja nuorille) yhteistyössä sosiaalitoimen perhetyön ja K-Market Perälän kanssa, Mukava Toivakan joulun avauksessa jakamalla lapsille joulupusseja, **Maaseutukehitykseltä myönteisen päätöksen turvin ”Leppispuisto – hanke” käynnistyy. Hanke saatetaan loppuun 2020.**

Vireät kylät hyvinvoinnin tuottajina

Toivakan ympärillä on vireitä kyliä. Heiska, Huikko, Kankainen, Nisula, Ruuhimäki sekä kirjonkylässä oleva Pitäjäseura. Kylille saatiin hankerahalla yhteneväiset kotisivut. Kylät löytyvät yhteiseltä sivustolta [Toivakan kylät](#). Kylätalot toimivat yhteisenä kokoontumistilana, jossa järjestetään pitkin vuotta erilaisia tapahtumia ja tempauksia. Kylien läheisyydessä on paljon luontokohteita, luontopolkuja sekä laavuja.

Eloisaa! -toiminta

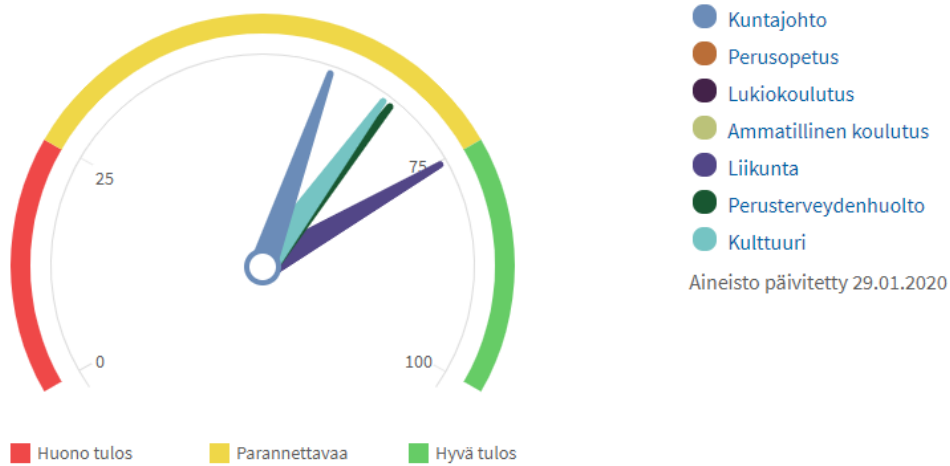
[Eloisaa! – toiminta](#) on ryhmätoimintaa – siellä missä sinäkin. Eloisaa! – toiminta on jatkoa 2015 alkaneelle Osallistuva ikäihminen – mielekäs arki – hankkeelle. Eloisaa!-toiminta on osa Liepeen hoiva ry:n toimintaa ja sitä rahoittaa STEA. Toimintaa järjestetään kotona asuville yli 60-vuotiaille vähentämään yksinäisyyttä sekä tukemaan osallisuutta ja osallistumista ryhmätoimintojen ja yhteisöllisten tapahtumien avulla. Toiminta on maksutonta. Toimintaa järjestetään Laukaassa, Toivakassa ja Kangasniemellä yhdessä kuntien, seurakuntien, kyläseurojen ja paikallisten yhdistysten kanssa.

Ryhmässä kahvitellaan aivojumpan, lauta- tai korttipelien äärellä, liikutaan kuntosaleilla ja lenkipoluilla sekä ennen kaikkea keskustellaan elämästä ja muistellaan vanhoja ja suunnitellaan tulevaa. Ryhmät kokoontuvat seurakuntien ja kuntien tiloissa, kylätaloilla ja kirjastoissa. Ryhmät ja toiminnot suunnitellaan aina yhdessä osallistujien kanssa yhdessä.

Toivakassa 2019 ryhmät kokoontuivat keväällä 9 kertaa ja syksyllä 4 kertaa. Osallistujia oli syksyllä 20 eri henkilö ja syksyllä 12 eri henkilöä.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2020

Kaikki sektorit : Toivakka 2019

Pisteet	Toivakka	Laukaa	Uurainen	Joutsa	Keski-Suomi	Koko maa
Kaikki sektorit	67	63	67	60	67	69
Kuntajohto	58	76	..	52	75	78
Perusopetus	..	64	60	72	68	67
Lukiokoulutus	..	73	..	67	72	69
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	68	66
Liikunta	75	50	82	78	66	74
Perusterveydenhuolto	66	66	67	66	65	67
Kulttuuri	65	47	60	24	56	59

Terveystiedonvälittämisaktiivisuuden (TEA) pisteissä perusopetuksen osalta puuttuvat. Kuntajohdon kohdalla täytyy jatkossa panostaa tiedolla johtamiseen. Kulttuurin osuus tullut uutena ja verrokki-kuntiinkin nähden tilanne on hyvä. Indikaattori kuvaa terveydenedistämistä kunnan eri alueilla. Indikaattori on pistemäärä asteikolla 0-100. Pistemäärä on terveydenedistämisen ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Prosessi indikaattorit olivat viime hallituksen aikana vaikuttimina HYTE-kertoimeen, jonka perusteella kunnille jaetaan ns. HYTE rahaa. Koska Sote-uudistusta ei hyväksytty edellisen hallituskauden aikana, ei myöskään HYTE-kerroin (kannus-tin kunnille) etene suunnitellusti. Uusi hallitus tulee määrittelemään sisältyykö HYTE-kerroin tulevaisuuden valtionosuuksiin.

Hyvinvointisuunnitelma

Laajaan hyvinvointikertomukseen (2017 - 2020) sisältyi hyvinvointisuunnitelma koko kaudelle 2017–2020. Alla olevassa suunnitelmassa on nostettu **tummennettuna** vuodelle 2020 erityisiä tavoitteita toteutettavaksi. Tärkeää huomioida vuoden 2020 suunnitelmaan vaikuttaa korona – epidemia, jonka vuoksi toimenpiteitä on jouduttu soveltamaan ja osaa siirtämään kokonaan seuraavalle vuodelle.

Osallisuuden ja turvallisuuden edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Suunnitelma 2020
Elinympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyvyys	Liikuntapaikkojen ylläpito ja kehittäminen Olemassa oleviin liikuntapaikoihin panostetaan niitä kehittämällä ja pitämällä yllä säännöllisesti	Vapaa-aikatoimi, tekninen - ja ympäristötoimi viranhaltijave-toisesti	Kansalaiskyselyt talvi- ja kesäkuukausina esim. kaupoissa, koulussa, kirjastossa.	Kuntalaiskyselyt
	Asuntojen muutos- ja korjaustöitä edistetään, ohjauksella ja neuvonnalla, huomioiden ARA:n osuus	Vapaa-aikatoimi, tekninen - ja ympäristötoimi viranhaltijave-toisesti	Kuntalaiskyselyt, esim. kotisivulla	Kuntalaiskyselyt
	Yleisten alueitten turvallisuus ja viihtyvyys	Vapaa-aikatoimi, tekninen - ja ympäristötoimi viranhaltijave-toisesti	"Liukastumisraportit" talvella	Liukastumisraportit vuosilta 2017 - 2020
	Lumen auraus ja hiekoitus oikea-aikaisesti	Vapaa-aikatoimi, tekninen - ja ympäristötoimi viranhaltijave-toisesti	Kuntalaiskyselyt, esim. kotisivulla "Liukastumisraportit"	

Jatkuu...

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Suunnitelma 2020
Elinympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyvyys	Eri ikäryhmien asuin olot vastaavat tarvetta	Rakennusvalvonta Tekninen- ja ympäristötoimi viranhaltijavetoisesti	Oikeankokoiset asunnot tarpeen mukaan mm. yksineläville ikäihmisille, lähellä palveluja	
	Asuntojen muutos- ja korjaustöitä edistetään, ohjauksella ja neuvonnalla, huomioiden ARA:n osuus	Rakennusvalvonta Tekninen- ja ympäristötoimi viranhaltijavetoisesti	Tehtyjen muutostöiden lukumäärä	Muutostöiden lukumäärät vuosilta 2017 - 2020
	Esteettömyyden huomioiminen rakentamisvaiheessa, elinkaariajattelu	Rakennusvalvonta Tekninen- ja ympäristötoimi viranhaltijavetoisesti		
	Panostetaan kouluikäisten ohjauksessa ekologiseen ajatteluun ja kierrätykseen Jätteen määrän ja haitallisuuden vähentäminen	Tekninen - ja ympäristötoimi viranhaltijat Jyväskylän seudun jätelautakunta	Kyselyt koululaisille, toetutuneet tempaukset Kuntalaisillat, -kyselyt	Kuntalaiskysely
	Jätehuollon valvonta Toimiva jätehuolto, edellytyksenä kuntalaisten ohjaus ja neuvonta, kierrätykseen kannustaminen.	Tekninen - ja ympäristötoimi viranhaltijat Jyväskylän seudun jätelautakunta	Roskaamisilmoitusten määrä, Maksut ja jätteiden määrä kohtaavat - palaute kertoo, jos näin ei ole	Palautteet 2017 - 2020

Jatkuu. .

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Suunnitelma 2020
Elinympäristön terveellisyys, turvallisuus ja viihtyvyys	Kiinteistöjen siivous/kunnossapito Tapaturmien ehkäisy.	Tekninen toimi viranhaltijavetoisesti	Kirjatut tapaturmat ja -palautteet.	Kokoava raportti tapaturmista ja palautteet 2017 - 2020
	Ylläpidetään kuntoa ja puhtautta, sisäilmaongelmien ennaltaehkäisy sekä toimenpiteet todetuttujen haittojen korjaamiseksi	Tekninen toimi viranhaltijavetoisesti	Kirjatut tapaturmat ja -palautteet.	
	Water Safety Plan (WSP) Pohjavesien suojelusuunnitelma Talousvesi Riittävä ja puhdas juomavesi	Tekninen- ja ympäristötoimi viranhaltijavetoisesti	Laatua mittaavat tutkimukset ja niiden tulokset.	
	Alueidenkäyttö Maanhankinta, lupaprosessit, rakentaminen Vesihuollon, jätehuollon valvonnan ja pohjavesien suojelun suunnitelmat laadittu ja ajantasalla, päivitys	Tekninen ja ympäristötoimi viranhaltijavetoisesti	Myönnettyt rakennusluvat / kpl Suoritetut katselmukset / kpl Ajantasaiset suunnitelmat, varautuminen, riskien hallinta	

Jatkuu...

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Suunnitelma 2020
Hyvinvoinnin edistämiseen keskitytään neljän teeman, eli liikunnan, levon, luonnon ja yhteisöllisyyden kautta.	Vuosittain hyvinvointitapahtuma Ulkoilureittien aktiivisempi käyttö, esim. tempauksilla	Järjestöt, vapaa-aikasihteeri, hyvinvointikoordinaattori, Meijän polku – hanke.	Tapahtumien / tempausten määrä Hyvinvointikoordinaattori / vapaa-aikasihteeri huolehtii kyselytapahtumista vuosittain	Hyvinvointiviikko verkossa (korona)
Kulttuuri ja kirjasto hyvinvoinnin lisääjänä	Tavoittaa 20 - 40 vuotiaat miehet Lapsiperheiden aktivointi Innostavia luku- ja kulttuurielämyksiä eri-ikäisille	Sivistystoimi, varhaiskasvatus, etsivä nuorisotyöntekijä Sivistystoimi, järjestöt, kunta, seurakunnat	Vuosittaisen kuntalaiskyselyn huolehtii kirjaston johtaja ja kunnan hyvinvointikoordinaattori toteutuneet tapahtumat vuositasolla ja saatu palaute	Hankkeen loppuun saattaminen: tilojen viihtyvyys ja huokuttelevuus; lasten ja nuorten oma nurkkaus.
Ennakkovaikutusten arviointi EVA on otettu käyttöön ainakin isommissa hyvinvointiin liittyvissä päätöksissä.	Koulutus menetelmän käyttöön	Päättäjät, viranhaltijat	Tehtyjen ennakoarviointien määrä	1 ennakkovaikutusten arviointi tehty (EVA)

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden omaehtoinen terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Suunnitelma 2020
Lapset, nuoret ja perheet liikuvat enemmän yhdessä. Liikunta on hauskaa yhdessäoloa.	Joustava ja liikunnallinen koulu-päivä. Oppilaat voivat lainata välitunneille liikuntavälineitä välituntikioskista, jota oppilaat pitävät.	oppilaat, opettajat, vapaa-aikatoimi, etsivä nuorisotyöntekijä	Laadullinen kysely Välineiden ja piha-alueen käyttö ja hankitut uudet välineet	
	Liikuntasali ja kuntosali ovat harrastevälitunnilla luokkien 6.-9. käytössä. Koulun piha-alue mahdollistaa monipuolisen liikunnan välitunneilla: apinapuisto, pienpelialue, tekonurmikenttä, leikkelineet.			
	Perheitä kannustetaan liikumaan yhdessä.	Neuvola, perusturva, järjestöt, seurakunnat	Vuosittaiset hyvinvointikyselyt, joista vastaa hyvinvointikoordinaattori	Lapsiperhepalveluiden kysely
Koululaisten terveystottumusten parantaminen	Terveellinen kouluruoka, matala kynnyksinen terveydenhoitajalle, säännölliset terveystarkastukset ja keskustelut	kouluterveydenhuolto, opetus-toimi, sosiaali- ja terveystoimi, koulukuraattori	Koulun terveydenhoitaja tekee kouluterveyskyselyt, ja arvioi toteutuneet käynnit	Vuorovaikutustaidot Vanhemmuuden tukeminen
Lasten ja perheiden hyvinvoinnin lisääminen	Lape-toiminta ja perhekeskustoimintamallin vakiinnuttaminen	Perusturva, varhaiskasvatus, järjestöt	Toteutuu vuoden 2018 aikana	
	Perhevakka, yli hallintorajojen toimivaa koordinoitua, tavoitteellista yhteistyötä ja palveluita terveyspalveluiden, järjestöjen ja seurakuntien kanssa.	kunta, seurakunnat, seututerveyskeskus, järjestöt		Perhevakka toiminnan vakiinnuttaminen
Nuorisovaltuuston aktiivinen rooli palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa	Kannustetaan nuoria tarttumaan heille tärkeisiin asioihin ja tuomaan ne esille.	Nuorisovaltuusto, Vapaa-aikasihteeri, Etsivä nuorisotyöntekijä	Toteutuneet kokoukset ja kannanotot	

Aikuisten ja työikäisten omaehtoinen terveyden- ja hyvinvoinnin edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Suunnitelma 2020
Työttömien terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen	Työttömien terveystarkastuksista esite nettiajanvaraus aikuisneuvolaan	terveydenhoitaja (seututk), työllisyys- ja hyvinvointikoord.	Lähetteiden määrä ja tarkastuskäynnit vuositasolla	Työttömien terveystarkastus tehty kaikille Toivakan työttömille
Aivoterveyden edistäminen. Elämäntapamuutokseen tähtäävä ryhmätoiminta	Ihmisten tietoisuus aivojen terveydestä on kasvanut ja kaikki saavat tukea aivojensa terveyden vaalimiseen. Työelämässä tunnistetaan uupumisen ja kuormittuneisuuden ongelmat ajoissa.	Muistikoordinaattori (seututk) perusturva, sivistystoimi järjestöt seurakunnat	Toteutuneet ryhmät ja palautteet. Seuranta puolivuositain sekä palautteiden kirjaaminen muistikoordinaattorin vastuulla.	Kohdentaminen työikäisiin
Kehitysvammaisten kuntalaisten terveyden edistäminen.	Terveyden- ja hammashoitajan tarkastukset vuosittain tapahtuvaksi. Terveyden teemakäynnit päiväkeskuksessa.	Päiväkeskuksen ohjaaja ja seutu-terveyskeskus	Toteutuneet hoidot ja tapaamiset	Päivätoiminnan kehittäminen

Ikäihmisten omaehtoinen terveyden - ja hyvinvoinnin edistäminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutahot	Arviointimittarit	Suunnitelma 2020
Ikääntyneen henkilön hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja terveyden tukeminen.	Hyvinvointia edistävä kotikäynti tarjotaan vuoden 2018 aikana kaikille 79 ja 80 vuotta täyttävälle Toivakkalaisille jotka eivät ole säännöllisten sosiaali - ja terveyspalveluiden piirissä.	sairaanhoitaja- ja fysioterapeuttipari Kuko - kukoistava kotihoitohanke	Tavoite että 80 % käynneistä toteutuu. Hyödynnetään kotihoidon omia tilastoja	
Aktiivinen vanhus- ja vammaisneuvosto mm. palveluiden suunnittelussa ja toteutuksissa.	Kehitysvammaisten päivätoiminnassa mukana.	Kehitysvammaisten päiväkeskuksen ohjaaja, vanhus- ja vammaisneuvoston jäsenet	Vierailut, Kannanotot	
	Ikäihmisten palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa	Vanhus- ja vammaisneuvosto kotihoito perusturva	Kannanotot	
Ikäystävällinen kunta	Ikäihmisten päiväkeskus-/kuntosalitoiminnan käynnistämisen edellytykset selvitetään	Perusturva, kotihoidon ft	Päiväkeskus toiminta käynnistynyt 2018 - 2019	Viriketupa toiminnan jatkuvuus

Valtuustokäsittely

Kunnanhallitus 2.6.2020

Valtuustossa 8.6.2020

Vuosiraportin laatijat

Vuosiraportin laadintaan on osallistettu laajasti kunnan eri palvelualueiden toimijoita ja myös muita toimijoita, kuten alueen järjestöjä. Työllisyys- ja hyvinvointikoordinaattori on vastuuhenkilönä ja työn pääasiallinen toteuttaja.

